

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2007 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ I RAPORTEM BIEGŁEGO REWIDENTA**

SPIS TREŚCI

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	1
Skonsolidowany bilans	2
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	3
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych	4
Dodatkowe informacje i objaśnienia	5
1. Informacje ogólne	5
2. Skład Zarządu jednostki dominującej	7
3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	8
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	8
4.1. Profesjonalny osąd	8
4.2. Niepewność szacunków	8
5. Istotne zasady rachunkowości	9
5.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	9
5.2. Oświadczenie o zgodności	9
5.3. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	9
5.4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	9
5.5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	9
5.6. Korekta błędów	10
5.7. Zasady konsolidacji	10
5.8. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	10
5.9. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	10
5.10. Rzeczowe aktywa trwale	11
5.11. Koszty finansowania zewnętrznego	12
5.12. Nieruchomości inwestycyjne	12
5.13. Wartości niematerialne	12
5.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	13
5.15. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	13
5.16. Instrumenty finansowe	14
5.17. Zapasy	14
5.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	15
5.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	15
5.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	15
5.21. Rezerwy	15
5.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	16
5.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16
5.24. Leasing	16
5.25. Przychody	16
5.25.1 Sprzedaż produktów i usług	17
5.25.2 Umowy o usługi budowlane	17
5.25.3 Odsetki	18
5.25.4 Dywidendy	18
5.25.5 Przychody z tytułu wynajmu	18
5.26. Podatek dochodowy	18
5.27. Zysk netto na akcję	19
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	19
7. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	22
8. Przychody i koszty	23
8.1. Przychody ze sprzedaży	23
8.2. Koszty sprzedanych produktów i materiałów	24

SPIS TREŚCI

8.3.	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w rachunku zysków i strat	25
8.4.	Koszty świadczeń pracowniczych.....	25
8.5.	Pozostałe przychody operacyjne.....	25
8.6.	Pozostałe koszty operacyjne.....	26
8.7.	Przychody finansowe	26
8.8.	Koszty finansowe.....	26
9.	Podatek dochodowy.....	27
10.	Działalność zaniechana.....	29
11.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFSS.....	29
12.	Zysk przypadający na jedną akcję	29
13.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	30
14.	Rzeczowe aktywa trwale.....	30
15.	Rzeczowe aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	31
16.	Nieruchomości inwestycyjne	32
17.	Wartości niematerialne.....	32
18.	Połączenia jednostek gospodarczych	34
19.	Udział we wspólnym przedsięwzięciu.....	34
20.	Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie.....	34
21.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	37
22.	Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe).....	37
23.	Świadczenia pracownicze	38
23.1.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	38
23.2.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.....	38
24.	Zapasy	38
25.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	39
26.	Należności z tytułu dostaw, robót i usług (brutto) - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:..	39
27.	Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane (brutto) – z podziałem na należności nie spłacone w okresie:.....	39
28.	Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa).....	40
29.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	40
30.	Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu.....	40
31.	Lokaty krótkoterminowe.....	41
32.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	41
33.	Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/rezerwowe	42
33.1.	Kapitał podstawowy.....	42
33.2.	Wartość nominalna akcji	42
33.3.	Prawa akcjonariuszy	42
33.4.	Akcjonariusze jednostki dominującej o znaczącym udziale	42
33.5.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.....	43
33.6.	Zyski zatrzymane	43
34.	Udziały mniejszości	44
35.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	44
36.	Rezerwy	45
36.1.	Zmiany stanu rezerw	45
36.2.	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach.....	46
36.3.	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odpisy emerytalne.....	46
36.4.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	46
37.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	47
38.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe).....	47
39.	Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	48
39.1.	Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów	48

SPIS TREŚCI

39.2.	Rezerwa z tytułu premii.....	48
39.3.	Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych.....	49
40.	Zobowiązania warunkowe.....	49
40.1.	Inne zobowiązania warunkowe	49
40.2.	Zobowiązania inwestycyjne.....	49
40.3.	Sprawy sądowe	49
40.4.	Gwarancje	50
40.5.	Rozliczenia podatkowe	51
41.	Informacje o podmiotach powiązanych	51
41.1.	Jednostka dominująca Grupy	52
41.2.	Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę.....	52
41.3.	Jednostka stowarzyszona.....	52
41.4.	Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikiem	52
41.5.	Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi	52
41.6.	Pożyczka udzielona członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.....	52
41.7.	Transakcje z udziałem innych członków Zarządu.....	53
41.8.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy.....	53
41.9.	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	56
42.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	56
42.1.	Ryzyko stopy procentowej	56
42.2.	Ryzyko walutowe	56
42.3.	Ryzyko cen towarów	56
42.4.	Ryzyko kredytowe.....	57
42.5.	Ryzyko związane z płynnością	57
43.	Instrumenty finansowe	57
43.1.	Wartości godziwe.....	57
43.2.	Ryzyko stopy procentowej	57
44.	Struktura zatrudnienia	59
45.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	59

Skonsolidowany rachunek zysków i strat
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia
2006 roku (w tysiącach złotych)

		<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2007 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2006 roku</i>
	Nota		
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży		1 137 528	777 214
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	8.1	1 133 432	773 925
Przychody ze sprzedaży materiałów	8.1	4 096	3 289
		<hr/>	<hr/>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	8.2	(1 065 339)	(705 085)
		<hr/>	<hr/>
Zysk brutto ze sprzedaży		72 189	72 129
Pozostałe przychody operacyjne	8.5	19 421	12 703
Koszty sprzedaży		(18 233)	(17 730)
Koszty ogólnego zarządu		(24 248)	(22 388)
Pozostałe koszty operacyjne	8.6	(27 079)	(23 767)
		<hr/>	<hr/>
Zysk z działalności kontynuowanej		22 050	20 947
Przychody finansowe	8.7	18 891	4 696
Koszty finansowe	8.8	(22 558)	(8 454)
Udział w zysku jednostki stowarzyszonej			
		<hr/>	<hr/>
Zysk brutto		18 383	17 189
Podatek dochodowy	9	(5 831)	(3 850)
		<hr/>	<hr/>
Zysk netto z działalności kontynuowanej		12 552	13 339
		<hr/>	<hr/>
Działalność zaniechana		–	–
(Strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej	10	–	–
		<hr/>	<hr/>
Zysk /(strata) netto za rok obrotowy		12 552	13 339
		<hr/>	<hr/>
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		12 191	12 782
Akcjonariuszom mniejszościowym		361	557
		<hr/>	<hr/>
		12 552	13 339
		<hr/>	<hr/>
Zysk/(strata) na jedną akcję	12		
– podstawowy z zysku za rok		0,25	0,73
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej		0,25	0,73

Skonsolidowany bilans
na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku
(w tysiącach złotych)

	Nota	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	14	144 695	128 660
Nieruchomości inwestycyjne	16	–	–
Wartości niematerialne	17	4 695	3 812
Inwestycje w jednostkach stow. wycenianych metodą praw własności	21	–	–
Aktywa finansowe	20,22	14 848	18 947
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	9	33 126	33 791
		197 364	185 210
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	24	29 746	20 275
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	25,26	217 327	190 586
Należności z tytułu podatku dochodowego		5 010	2 185
Rozliczenia międzyokresowe	29	94 694	65 822
Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu	30	57 690	45 742
Lokaty krótkoterminowe	31	170 182	127 185
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32	13 977	50 235
		588 626	502 030
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	15	1 267	1 267
SUMA AKTYWÓW		787 257	688 507
PASYWA			
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej)			
Kapitał podstawowy	33.1	139 200	34 800
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	33.5	36 778	36 778
Kapitał zapasowy		142 793	132 127
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		(10)	–
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	33.6	28 350	26 825
		347 111	230 530
Kapitały akcjonariuszy mniejszościowych	34	2 432	6 237
Kapitał własny ogółem		349 543	236 767
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	35	–	–
Rezerwy (patrz nota 36.2, 39)	36	32 886	20 437
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	9, 36.4	1 224	216
		34 110	20 653
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	38	219 938	171 760
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	35	11 340	1 000
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		–	17 671
Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	39	172 326	240 656
		403 604	431 087
Zobowiązania razem		437 714	451 740
SUMA PASYWÓW		787 257	688 507

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączone na stronach od 5 do 59 stanowią jego integralną część

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 (w tysiącach złotych)

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2007	Rok zakończony 31 grudnia 2006
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		18 383	17 189
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	8.2	(86 957)	146 508
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		13 061	10 748
Odsetki i dywidendy, netto		3 219	38
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(3 720)	(777)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności		(4 341)	(8 763)
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		(26 741)	(31 008)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek		(9 471)	(2 690)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		49 555	92 749
Zmiana stanu rezerw		(97 194)	100 167
Podatek dochodowy zapłacony		12 449	1 598
Pozostałe		(24 799)	(15 632)
		1 025	78
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(68 574)	163 697
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		493	3 591
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(32 072)	(17 347)
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych		–	18 000
Nabycie nieruchomości inwestycyjnych		–	–
Sprzedaż aktywów finansowych		195 691	118 952
Nabycie aktywów finansowych		(242 837)	(262 006)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu przyjętych środków pieniężnych		(2 217)	–
Dywidendy i odsetki otrzymane		5 407	3 239
Splata udzielonych pożyczek		–	2 926
Udzielenie pożyczek		–	(42)
Pozostałe		–	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(75 535)	(132 687)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji		104 400	–
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(116)	(135)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		17 403	4 317
Splata pożyczek/kredytów		(7 060)	(4 244)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(550)	(248)
Odsetki zapłacone		(529)	(264)
Prowizje bankowe		(5 669)	(3 745)
Pozostałe		20	–
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		107 899	(4 319)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(36 210)	26 691
Różnice kursowe netto		(48)	–
Środki pieniężne na początek okresu	32	50 235	23 544
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	32	13 977	50 235
O ograniczonej możliwości dysponowania		954	22 105

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego załączane na stronach od 5 do 59 stanowią jego integralną część

**Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia
2006 (w tysiącach złotych)**

	<i>Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej</i>					<i>Razem</i>	<i>Udziały akcjonariuszy mniejszościowych</i>	<i>Kapitał własny ogółem</i>
	<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej</i>	<i>Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte</i>			
Na 1 stycznia 2006 roku	34 800	36 778	45 373	–	100 797	217 748	5 928	223 676
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	4 586	–	(4 586)	–	–	–
Podział wyniku powstałego ze zmiany zasad rachunkowości	–	–	82 168	–	(82 168)	–	–	–
Wynik okresu	–	–	–	–	12 782	12 782	557	13 339
Wypłata dywidendy	–	–	–	–	–	–	(248)	(248)
Na 31 grudnia 2006 roku	34 800	36 778	132 127	–	26 825	230 530	6 237	236 767
Na 1 stycznia 2007 roku	34 800	36 778	132 127	–	26 825	230 530	6 237	236 767
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	10 666	–	(10 666)	–	–	–
Emisja akcji	104 400	–	–	–	–	104 400	–	104 400
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów	–	–	–	(10)	–	(10)	(4)	(14)
Sprzedaż akcji jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	(3 660)	(3 660)
Objęcie akcji w jednostce zależnej	–	–	–	–	–	–	48	48
Wynik okresu	–	–	–	–	12 191	12 191	361	12 552
Wypłata dywidendy	–	–	–	–	–	–	(550)	(550)
Na 31 grudnia 2007 roku	139 200	36 778	142 793	(10)	28 350	347 111	2 432	349 543

Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Informacje ogólne

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO ("Grupa") jest RAFAKO S.A. z siedzibą w Raciborzu.

Fabryka Kotłów RAFAKO S.A. ("Spółka", "jednostka dominująca") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33. Spółka została utworzona aktem notarialnym z dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku oraz zawiera skonsolidowane dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku dla skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz skonsolidowane dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2006 roku dla skonsolidowanego bilansu oraz skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

Przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- produkcja wytwornic pary, a w szczególności wszelka działalność produkcyjna, kompletacyjna handlowa, na rachunek własny, w pośrednictwie i w kooperacji, z partnerami krajowymi i zagranicznymi dotycząca maszyn i urządzeń energetycznych oraz ochrony środowiska (PKD 28.30.A.)
- działalność usługowa, w tym świadczenie usług gwarancyjnych i pogwarancyjnych na produkowane przez wytwórców krajowych i zagranicznych, w wyżej wymienionym zakresie na rzecz podmiotów w obrocie krajowym i zagranicznym (PKD 28.30.B.)
- produkcja konstrukcji metalowych (PKD 28.11.B.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania konstrukcji metalowych (PKD 28.11.C.)
- produkcja urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstwa domowego (PKD 29.23.Z.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstwa domowego, gdzie indziej nie sklasyfikowana (PKD 29.24.B.)
- produkcja cystern, pojemników i zbiorników metalowych (PKD 28.21.Z.)
- obróbka mechaniczna elementów metalowych (PKD 28.52.Z.)
- obróbka metali i nakładanie powłok na metale (PKD 28.51.Z.)
- produkcja narzędzi mechanicznych (PKD 29.40.A.)
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji narzędzi mechanicznych (PKD 29.40.B.)
- działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska (PKD 74.20.A.).

Grupa nie posiada wewnętrznych jednostek organizacyjnych sporządzających samodzielne sprawozdania finansowe.

Laris Investment Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (jednostka zależna od ELEKTRIM S.A.) posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej.

ELEKTRIM S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2006 roku: 49,90%).

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2007 roku w skład grupy kapitałowej RAFAKO wchodzi następujące spółki zależne objęte konsolidacją:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
PGL-DOM Sp. z o.o.	Racibórz	zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi	100,00%	100,00%
ELWO S.A.	Pszczyna	produkcja filtrów i urządzeń do odpopielania	95,26%	86,90%
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o.	Racibórz	projektowanie budowlane, urbanistyczne, technologiczne	100,00%	–
RAFAKO Engineering Solution Sp. z o.o.	Belgrad	projektowanie technologiczne łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	75,00%	–

Sprawozdania finansowe pozostałych spółek zależnych nie podlegają konsolidacji ze względu na ich nieistotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy RAFAKO oraz obecny status prawny tych jednostek.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek. Na dzień 31 grudnia 2006 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek. Wyjątek stanowiła spółka zależna pośrednio RBS-EKO Sp. z o.o. w likwidacji, w której 100,0 % głosów posiadała spółka zależna od RAFAKO S.A. - PGL-DOM Sp. z o.o.

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej RAFAKO:

- w dniu 26 lutego 2007 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego spółki „RBS-EKO” Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nędzy k/Raciborza – spółki zależnej pośrednio w 100% od jednostki dominującej,
- w dniu 21 sierpnia 2007 roku Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii dokonała rejestracji spółki zależnej RAFAKO Engineering Solution Sp. z o.o. z siedzibą w Belgradzie,
- w dniu 27 sierpnia 2007 roku w Sądzie Rejonowym w Gliwicach została zarejestrowana spółka zależna RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu,
- w dniu 21 grudnia 2007 roku jednostka dominująca nabyła od Skarbu Państwa 5 048 akcji jednostki zależnej ELWO S.A., stanowiących 5,05% akcji tej spółki za kwotę 2 191 548,44 złotych. W wyniku tej transakcji udział jednostki dominującej w ELWO S.A. zwiększył się z 86,90% do 91,95%,
- w dniu 27 grudnia 2007 roku Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS podjął decyzję o rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego jednostki zależnej ELWO S.A. Kapitał zakładowy jednostki został podwyższony o kwotę 4 200 000 złotych, poprzez emisję 70.000 akcji zwykłych imiennych serii B, o wartości nominalnej sześćdziesiąt złotych każda. Kapitał zakładowy ELWO S.A. po rejestracji jego podwyższenia wynosi obecnie 10 200 000 złotych i dzieli się na 170.000 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej sześćdziesiąt złotych każda. Wszystkie wyemitowane akcje objęła jednostka dominująca, powiększając swój udział w kapitale zakładowym ELWO S.A. do 95,26%.

W roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej RAFAKO:

- w dniu 6 stycznia 2006 roku jednostka dominująca otrzymała informację o złożeniu wniosku o otwarcie postępowania likwidacyjnego spółki RBS EKO Sp. z o.o. z siedzibą w Nędzy k/Raciborza - spółki zależnej pośrednio w 100%,
- w dniu 27 marca 2006 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego spółki PPU RAFAKO EKO Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nędzy k/Raciborza – spółki w 100% zależnej od jednostki dominującej.

2. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2007 roku wchodził:

Wiesław Różacki	Prezes Zarządu
Roman Jarosiński	Wiceprezes Zarządu
Eugeniusz Myszk	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Thamm	Wiceprezes Zarządu

W skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2007 wchodził:

Krzysztof Pawelec	Przewodniczący
Leszek Wysłocki	Wiceprzewodniczący
Piotr Fugiel	Członek
Witold Okarma	Członek
Sławomir Sykucki	Członek
Marek Wiak	Członek
Andrzej Banasiewicz	Członek

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej. W dniu 19 czerwca 2007 roku Pan Marian Woronin złożył rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. uwzględniając złożoną rezygnację powołało w dniu 19 czerwca 2007 roku w skład Rady Nadzorczej Spółki Pana Andrzeja Banasiewicza.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2006 roku wchodził:

Wiesław Różacki	Prezes Zarządu
Roman Jarosiński	Wiceprezes Zarządu
Eugeniusz Myszk	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Thamm	Wiceprezes Zarządu

W skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2006 roku wchodził:

Krzysztof Pawelec	Przewodniczący
Leszek Wysłocki	Wiceprzewodniczący
Piotr Fugiel	Członek
Witold Okarma	Członek
Sławomir Sykucki	Członek
Marek Wiak	Członek
Marian Woronin	Członek

W roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 2 kwietnia 2008 roku.

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Jednostki wchodzące w skład Grupy występują jako strony umów leasingu. Każda z podpisanych umów leasingu analizowana jest pod kątem ryzyka i korzyści wynikających z tytułu korzystania z aktywów nabytych w ramach umowy i w zależności od jej oceny zgodnie z wymogami MSSF, zostaje sklasyfikowana jako umowa leasingu operacyjnego lub finansowego.

Klasyfikacja umów o usługę budowlaną

Z chwilą podpisania umowy o usługę budowlaną, kierownictwo dokonuje oceny dotyczącej sposobu ujmowania przychodów i kosztów z umów i decyduje czy umowa powinna zostać rozliczana zgodnie z metodą stopnia zaawansowania czy metodą rozpoznania przychodów do wysokości poniesionych kosztów.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo jednostek wchodzących w skład spółek z Grupy dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Klasyfikacja aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy posiadane aktywa finansowe są inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Jednostki wchodzące w skład Grupy na koniec roku obrotowego przeprowadzają testy na utratę wartości środków trwałych. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwale. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Szczegóły dotyczące wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na dzień bilansowy zostały przedstawione w notach: 14, 17, 20, 21, 22, 24, 25, 26 oraz 27 dodatkowych informacji i objaśnień.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach: 6, 7, 29, 36 oraz 39 dodatkowych informacji i objaśnień.

Kurs walutowy przyjęty do wyceny umów o usługę budowlaną denominowanych w walutach obcych

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy przeprowadzają analizę, dotyczącą struktury walutowej zawartych kontraktów w celu określenia, który kurs walutowy (kurs „forward” czy średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy) w bardziej wiarygodny sposób przybliży całkowity wynik finansowy na kontraktach. Jak wspomniano powyżej, szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach: 6, 7, 29, 36 oraz 39 dodatkowych informacji i objaśnień.

5. Istotne zasady rachunkowości

5.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki wchodzące w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

5.2. Oświadczenie o zgodności

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości, która weszła w życie 1 stycznia 2005 roku Grupa sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej („MSSF przyjęte do stosowania w UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF oraz standardami MSSF przyjętymi przez Unię Europejską.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF przyjętymi do stosowania w UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego na 31 grudnia 2007 roku.

5.3. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru Grupy i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

5.4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz porównywalne skonsolidowane dane finansowe za 2007 i 2006 rok są sporządzone zgodnie ze standardami MSSF. W 2007 roku Grupa nie dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości.

5.5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej wydała MSSF 8 Segmenty działalności, który na dzień 31 grudnia 2007 roku nie wszedł jeszcze w życie. MSSF 8 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

W dniu 1 stycznia 2008 roku weszły w życie:

1. Interpretacja IFRIC 11: Grupa kapitałowa a płatności w formie akcji własnych

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania wejście w życie powyższych standardów/interpretacji nie powoduje zmian w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym będących skutkiem zastosowania powyższych standardów bądź interpretacji po raz pierwszy.

5.6. Korekta błędu

W skonsolidowanym sprawozdaniu za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku nie dokonano korekty błędu.

5.7. Zasady konsolidacji

RAFAKO S.A. jest jednostką dominującą Grupy RAFAKO i sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Fabryki Kotłów RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio, poprzez swoje jednostki zależne, więcej niż połowę liczby głosów w danej spółce, chyba, że możliwe jest do udowodnienia, że taka własność nie stanowi o sprawowaniu kontroli. Sprawowanie kontroli ma miejsce również wtedy, gdy jednostka dominująca ma możliwość kontrolowania polityki finansowej i operacyjnej danej jednostki.

5.8. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych to inwestycje w jednostkach, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym Grupa przestaje wywierać znaczący wpływ na jednostkę i przestaje ona być jednostką stowarzyszoną, traktuje się jako cenę jej nabycia w momencie jej początkowej wyceny jako składnika aktywów.

5.9. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy skonsolidowane aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości skonsolidowanych aktywów. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Skonsolidowane aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
USD	2,4350	2,9105
EURO	3,5820	3,8312
GBP	4,8688	5,7063
CHF	2,1614	2,3842
SEK	0,3805	0,4234

5.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Grupa dokonała wyceny części środków trwałych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt na dzień 1 stycznia 2004 roku, który jest dniem przejścia na stosowanie MSSF.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty (prawa wieczystego użytkowania)	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 6,67 % do 50,00%	od 2 do 15 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 100,00%	od 1 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 20,00 % do 50,00 %	od 2 do 5 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Grupa zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji koszt własny sprzedaży.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwale w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Grupa przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mającymi wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Grupa dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych.

5.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia przedstawionego w MSR 23.

5.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

5.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Na dzień 1 stycznia 2004 roku Grupa dokonała wyceny części wartości niematerialnych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt dla potrzeb MSSF 1.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wyksięgowania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

5.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

W sytuacji, kiedy składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywa i jego sprzedaż, zgodnie z posiadanymi planami sprzedaży, jest wysoce prawdopodobna w okresie jednego roku, wówczas Grupa klasyfikuje dany składnik aktywów jako przeznaczony do sprzedaży. Wartość takiego składnika aktywów prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy stanowi niższą z dwóch wartości: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

5.15. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

5.16. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności oraz
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Zmiany wartości godziwej tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach finansowych.

Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, nie potrącając kosztów transakcji, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), odnosi się na kapitał rezerwowany z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do aktywów obrotowych, jeżeli Zarząd ma zamiar zrealizować je w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane po cenie nabycia, czyli w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Instrument finansowy zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

5.17. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu, zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku, są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą „średniej ważonej”;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

5.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Termin zapadalności należności wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. Odpis aktualizujący na należności wątpliwe oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

5.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza środki zgromadzone na rachunku ZPSS oraz środki na lokatach pieniężnych oddane jako zabezpieczenie gwarancji dobrego wykonania kontraktów jednostek wchodzących w skład Grupy.

5.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Zyski i straty są ujmowane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania odpisu.

5.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

5.22. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy jednostek wchodzących w skład Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów.

Grupa uznaje koszty z tych tytułów na bazie memorialowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest na koniec każdego roku obrotowego.

5.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 90 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych. Termin zapadalności zobowiązań wynikających z zatrzymanych rat gwarancyjnych upływa po zakończeniu okresu gwarancji. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

5.24. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na jednostki wchodzące w skład Grupy zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

5.25. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że spółki wchodzące w skład Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

5.25.1 Sprzedaż produktów i usług

Przychody ze sprzedaży produktów i usług, obejmują otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych, pomniejszone o kwoty potrącane w imieniu osób trzecich.

Przychody ze sprzedaży produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

5.25.2 Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługę budowlaną to kontrakty handlowe związane z podstawową działalnością operacyjną jednostek wchodzących w skład Grupy, których przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania. Większość umów zawieranych jest w cenach stałych i jest rozliczanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania kontraktu.

Przychody całkowite z kontraktów zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie, oraz zmiany w trakcie wykonywania umowy z tytułu indeksacji cen, roszczeń, premii.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że odbiorca zaakceptuje zmiany i kwoty przychodów wynikające z tych zmian, oraz wartość tych przychodów może być wiarygodnie wyceniona.

Na całkowity koszt kontraktu składają się koszty bezpośrednie, uzasadnione koszty pośrednie oraz wszystkie pozostałe koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy, można obciążyć zleceniodawcę.

Aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian w warunkach finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na pół roku.

Korekty powstałe na skutek aktualizacji szacunków całkowitych kosztów i przychodów kontraktu wpływają na wynik finansowy Grupy tego okresu sprawozdawczego, w którym przeprowadzona została weryfikacja.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zaliczki (przedpłaty) uzyskane na poczet umowy i zafakturowane w myśl przepisów o VAT są wykazywane jako międzyokresowe rozliczenia przychodów.

Do wyliczenia stopnia zaawansowania realizacji kontraktu przyjmuje się koszty faktycznie poniesione, udokumentowane właściwymi dokumentami księgowymi oraz koszty faktycznie poniesione do końca okresu sprawozdawczego i dotąd nie zafakturowane, o ile można je w sposób wiarygodny wycenić.

Różnicę między kosztami zarachowanymi na wynik finansowy, współmiernymi do przychodów, a kosztami rzeczywiście poniesionymi wykazuje się jako korektę zapasów (z analityką na odpowiednie pozycje zapasów) i (lub) „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe” (dla kosztów niefakturowanych).

Koszty umowy dotyczące przyszłej działalności związanej z umową, np. koszty materiałów dostarczonych na miejsce budowy lub przygotowanych do wykorzystania, które nie zostały jeszcze zainstalowane, zużyte lub zastosowane podczas robót związanych z umową – za wyjątkiem materiałów wytworzonych specjalnie dla celów umowy, nie bierze się pod uwagę przy określaniu stanu zaawansowania usługi. W kosztach poniesionych nie uwzględnia się również zaliczek dla podwykonawców z tytułu prac świadczonych w ramach umowy.

Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym. Rezerwy na szacowane straty wykazuje się jako „Pozostałe rezerwy” długo- lub krótkoterminowe.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy to przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania oraz koszty umowy ujmuje się jako koszty tego okresu, w którym zostały poniesione.

Rozliczanie kontraktów denominowanych w walucie innej niż złoty polski

Przychody zrealizowane i poniesione koszty w walutach obcych ewidencjonowane są w polskich złotych przeliczonych w oparciu o średni kurs NBP z dnia wystawienia faktury lub inny przewidziany w umowie.

Na każdy dzień bilansowy spółki z Grupy przeprowadzają analizę, dotyczącą struktury walutowej zawartych kontraktów w celu określenia, który kurs walutowy (kurs „forward” czy średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy) w bardziej wiarygodny sposób przybliży całkowity wynik finansowy na kontraktach. Na podstawie analizy przeprowadzonej na dzień 31 grudnia 2005 roku spółki z Grupy oszacowały, że przychody pozostałe do realizacji i koszty pozostałe do poniesienia zostaną wycenione w oparciu o średni kurs NBP obowiązujący dla danej waluty na dzień bilansowy.

Jeśli nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wyniku kontraktu rozpoznaje się koszty poniesione w pełnej wysokości a przychody w wysokości nie przekraczającej wartości rozpoznanych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

5.25.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

5.25.4 Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwe organy jednostek wchodzących w skład Grupy uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

5.25.5 Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

5.26. Podatek dochodowy

Bieżące zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych są naliczane zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi.

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwa i aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie w wartościach skompensowanych, jeżeli istnieje tytuł uprawniający do takiej kompensaty.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

5.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji jednostki dominującej w danym okresie sprawozdawczym. Grupa nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozważające potencjalne akcje zwykłe.

6. Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór podziału sprawozdawczości Grupy oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Segmenty branżowe

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i zysków oraz niektórych aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów branżowych Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku lub odpowiednio na dzień 31 grudnia 2007 roku lub na dzień 31 grudnia 2006 roku.

	<i>Działalność kontynuowana</i>					<i>Działalność ogółem</i>
	<i>Kotły</i>	<i>Instalacje Odsiarzania Spalin („IOS”)</i>	<i>Elektrofiltry</i>	<i>Nieruchomości</i>	<i>Pozostała działalność</i>	
Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku lub na dzień 31 grudnia 2007 roku						
Przychody						
Przychody segmentu ogółem	470 801	462 512	166 573	3 589	34 053	1 137 528
Koszt własny sprzedaży	(434 816)	(423 963)	(153 841)	(3 576)	(49 143)	(1 065 339)
Wynik						
Zysk (strata) segmentu	35 985	38 549	12 732	13	(15 090)	72 189
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	(9 077)	(14 562)	(9 124)	(215)	–	(32 978)
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	(17 161)	(17 161)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	26 908	23 987	3 608	(202)	(32 251)	22 050
Koszty finansowe netto	(4 788)	(2 265)	(31)	241	3 176	(3 667)
Podatek dochodowy	–	–	(1 038)	(29)	(4 764)	(5 831)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	22 120	21 722	2 539	10	(33 839)	12 552
Aktywa i zobowiązania						
Aktywa segmentu	119 900	92 677	103 581	15 057	–	331 215
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	456 042	456 042
Aktywa ogółem	119 900	92 677	103 581	15 057	456 042	787 257
Zobowiązania segmentu	126 409	226 725	53 237	699	–	407 070
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	30 644	30 644
Kapitały własne	–	–	50 344	14 358	284 841	349 543
Zobowiązania i kapitały ogółem	126 409	226 725	103 581	15 057	315 485	787 257
Pozostałe informacje dotyczące segmentu						
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	–	–	(1 930)	(454)	(9 154)	(11 538)
Amortyzacja wartości niematerialnych	–	–	(592)	(14)	(917)	(1 523)
Koszty poniesione w celu nabycia aktywów segmentu						
Nakłady inwestycyjne, w tym:	–	–	3 299	152	26 919	30 370
Rzeczowe aktywa trwałe	–	–	2 776	146	25 043	27 965
Wartości niematerialne	–	–	523	6	1 876	2 405
Nakłady niepieniężne:						
rezerwa na naprawy gwarancyjne	(1 375)	(180)	(337)	–	–	(1 892)
rezerwa na straty na kontraktach	(2 740)	(10 858)	(333)	–	–	(13 931)
naliczone koszty opłat karnych	(1 358)	–	–	–	–	(1 358)

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Okres zakończony 31 grudnia 2006 roku lub na dzień 31 grudnia 2006 roku	<i>Działalność kontynuowana</i>					<i>Działalność ogółem</i>
	<i>Kotły</i>	<i>Instalacje Odsiarczania Spalin („IOS”)</i>	<i>Elektro- filtry</i>	<i>Nierucho- mości</i>	<i>Pozostała działalność</i>	
Przychody						
Przychody segmentu ogółem	315 795	325 109	129 134	3 823	3 353	777 214
Koszt własny sprzedaży	(280 966)	(311 068)	(108 154)	(3 775)	(1 122)	(705 085)
Wynik						
Zysk (strata) segmentu	34 829	14 041	20 980	48	2 231	72 129
Pozostałe przychody (koszty) segmentu	25	(3 928)	(14 493)	(176)	–	(18 572)
Koszty nieprzypisane	–	–	–	–	(32 610)	(32 610)
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	34 854	10 113	6 487	(128)	(30 379)	20 947
Koszty finansowe netto	–	–	(893)	70	(2 935)	(3 758)
Podatek dochodowy	–	–	(1 340)	143	(2 653)	(3 850)
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	34 854	10 113	4 254	85	(35 967)	13 339
Aktywa i zobowiązania						
Aktywa segmentu	159 261	62 149	94 253	15 251	–	330 914
Aktywa nieprzypisane	–	–	–	–	357 593	357 593
Aktywa ogółem	159 261	62 149	94 253	15 251	357 593	688 507
Zobowiązania segmentu	131 276	225 242	46 639	903	–	404 060
Zobowiązania nieprzypisane	–	–	–	–	47 680	47 680
Kapitały własne	–	–	47 614	14 348	174 805	236 767
Zobowiązania i kapitały ogółem	131 276	225 242	94 253	15 251	222 485	688 507
Pozostałe informacje dotyczące segmentu						
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	–	–	(1 864)	(505)	(7 224)	(9 593)
Amortyzacja wartości niematerialnych	–	–	(419)	(18)	(718)	(1 155)
Koszty poniesione w celu nabycia aktywów segmentu						
Nakłady inwestycyjne, w tym:						
Rzeczowe aktywa trwałe	–	–	3 485	69	15 739	19 293
Wartości niematerialne	–	–	2 679	51	15 139	17 869
Nakłady niepieniężne:						
rezerwa na naprawy gwarancyjne	(928)	(3 673)	–	–	–	(4 601)
rezerwa na straty na kontraktach	(293)	(197)	(2 099)	–	–	(2 589)
naliczone koszty opłat karnych	(9 707)	–	–	–	–	(9 707)

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Segmenty geograficzne

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane o przychodach ze sprzedaży Grupy, dotyczących poszczególnych segmentów geograficznych, w podziale na segmenty branżowe, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku.

Rynek krajowy:

<i>Asortyment</i>	<i>Sprzedaż za rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Sprzedaż za rok zakończony 31 grudnia 2006</i>	<i>Dynamika w %</i>
Kotły	259 263	96 011	170,0%
Instalacje odsiarczania spalin	462 512	325 109	42,3%
Elektrofiltry	118 302	82 070	44,1%
Nieruchomości	3 589	3 823	(6,1)%
Pozostałe	33 687	3 007	1 020,3%
Razem	877 353	510 020	72,0%

Rynek zagraniczny:

<i>Asortyment</i>	<i>Sprzedaż za rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Sprzedaż za rok zakończony 31 grudnia 2006</i>	<i>Dynamika w %</i>
Kotły	211 538	219 784	(3,8)%
Elektrofiltry	48 271	47 064	2,6%
Pozostałe	366	346	5,8%
Razem	260 175	267 194	(2,6)%

7. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Przychody ze sprzedaży produktów i usług, w tym:	1 133 432	773 925
a) przychody ze sprzedaży wyliczone metodą stopnia zaawansowania realizacji umowy na dzień bilansowy	1 130 193	752 779
b) pozostałe przychody ze sprzedaży produktów i usług dotyczące podstawowej działalności operacyjnej	3 239	21 146
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszone o ujęte straty) na dzień bilansowy	1 139 767	772 055
Otrzymane zaliczki	23 355	79 622
Kwoty zatrzymane	17 177	16 965
Kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	92 146	60 760
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (zobowiązanie)	78 688	133 286

W zakres podpisywanych umów o budowę mogą wchodzić zobowiązania i należności warunkowe związane z następującymi ryzykami/szansami:

1. ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych terminów realizacji umowy;
2. ryzyko poniesienia dodatkowych kosztów i kar kontraktowych z tytułu ewentualnego nienależytego wykonania przedmiotu umowy;
3. ryzyko poniesienia kar kontraktowych z tytułu ewentualnego niedotrzymania umownych parametrów technicznych przedmiotu umowy;
4. ryzyko poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym;
5. ryzyko realizowalności aktywów w przypadku ewentualnej niewypłacalności (upadłości, likwidacji itp.) Zamawiającego;
6. ryzyko roszczeń i kar powstałych w następstwie ewentualnych zawieszeń /odstąpień od umowy przez jedną ze stron umowy;
7. ryzyko/szansa wystąpienia zobowiązań/należności powstałych w następstwie zmian w systemie podatkowym, celnym itp. dokonanych w trakcie realizacji umowy;
8. ryzyko wystąpienia kar i roszczeń w następstwie niedotrzymania warunków umowy w zakresie przekazania Zamawiającemu wymaganych gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych zwrotu zaliczki oraz dobrego wykonania umowy;
9. ryzyko/szansa wystąpienia dodatkowych zobowiązań/należności w następstwie końcowego rozliczenia wagowego z Zamawiającym za zrealizowany przedmiot umowy.

8. Przychody i koszty

8.1. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
- przychody netto ze sprzedaży wyrobów	1 121 372	758 337
- w tym od jednostek powiązanych	30	107
- przychody netto ze sprzedaży usług	12 060	15 588
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	1 133 432	773 925
- w tym od jednostek powiązanych	30	107

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
a) kraj	873 623	507 077
- w tym od jednostek powiązanych	30	107
- przychody ze sprzedaży wyrobów	862 520	495 205
- w tym od jednostek powiązanych	30	107
- przychody ze sprzedaży usług	11 103	11 872
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
b) eksport	259 809	266 848
- w tym do jednostek powiązanych	-	-
- przychody ze sprzedaży wyrobów	258 852	263 132
- przychody ze sprzedaży usług	957	3 716
Przychody netto ze sprzedaży produktów, razem	1 133 432	773 925
- w tym od jednostek powiązanych	30	107

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Przychody ze sprzedaży materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
- przychody ze sprzedaży materiałów	4 096	3 289
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	4 096	3 289
- w tym od jednostek powiązanych	-	-

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
a) kraj	3 730	2 943
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
b) eksport	366	346
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	4 096	3 289
- w tym od jednostek powiązanych	-	-

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Grupy są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Przychody ze sprzedaży od jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 41 dodatkowych informacji i objaśnień.

8.2. Koszty sprzedanych produktów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
a) amortyzacja	13 061	10 748
b) zużycie materiałów i energii	507 274	310 903
c) usługi obce	413 658	282 826
d) podatki i opłaty	5 896	5 833
e) wynagrodzenia	84 751	70 587
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	22 378	19 244
g) pozostałe koszty rodzajowe	16 335	12 038
Koszty według rodzaju, razem	1 063 353	712 179
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	49 304	35 120
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(7 628)	(4 181)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(18 233)	(17 730)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(24 248)	(22 388)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 062 548	703 000
Wartość sprzedanych materiałów	2 791	2 085
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	1 065 339	705 085

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

8.3. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w rachunku zysków i strat

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów):		
Amortyzacja środków trwałych	9 854	7 975
Trwała utrata wartości rzeczowych środków trwałych	34	–
Amortyzacja wartości niematerialnych	<u>1 369</u>	<u>1 036</u>
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	1 685	1 618
Amortyzacja wartości niematerialnych	<u>153</u>	<u>119</u>

8.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Wynagrodzenia	83 450	69 525
Koszty ubezpieczeń społecznych	21 376	18 349
Koszty świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych	1 232	1 044
Pozostałe świadczenia	1 071	913
	<u>107 129</u>	<u>89 831</u>

8.5. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Rozwiązanie rezerwy na naprawy gwarancyjne	4 614	–
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	179	6 418
Rozwiązanie odpisu aktualizującego nieruchomości	–	2 814
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności	365	861
Rozwiązanie rezerwy na kontrakty długoterminowe	1 767	975
Rozwiązanie rezerwy na przewidywane kary kontraktowe	8 349	–
Otrzymane kary umowne i odszkodowania	653	384
Rozwiązanie rezerwy na niewykorzystane urlopy	116	–
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość zapasów	472	–
Przychody z pozostałej sprzedaży	514	474
Inne	2 392	777
	<u>19 421</u>	<u>12 703</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

8.6. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Utworzenie rezerwy na kontrakty długoterminowe	13 108	1 332
Utworzenie rezerwy na niewykorzystane urlopy	77	343
Utworzenie rezerwy na przewidywane kary kontraktowe	506	9 210
Strata na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	86	87
Utworzenie rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	3 714
Utworzenie odpisu aktualizującego należności	4 539	295
Utworzenie rezerwy na zapasy	–	1 034
Koszty napraw gwarancyjnych	4 785	2 054
Koszty postępu technicznego	675	929
Darowizny	270	199
Utworzenie rezerwy na nagrody jubileuszowe	1 107	1 241
Kary umowne	178	1 576
Wierzytelności nieściągalne	9	426
Koszty sądowe	142	232
Inne	1 597	1 095
	27 079	23 767

8.7. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	301	42
Pozostałe odsetki	9 592	3 363
Przychody z inwestycji	7 125	296
Dodatnie różnice kursowe	658	–
Rozwiązanie rezerwy na odsetki od należności	1	126
Rozwiązanie odpisu aktualizującego inwestycje	–	102
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	339	452
Przychody z tytułu wyceny inwestycji	839	279
Pozostałe przychody finansowe	36	36
Przychody finansowe ogółem	18 891	4 696

8.8. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Odsetki od kredytów bankowych i pożyczek	530	266
Odsetki od innych zobowiązań	197	228
Koszty udzielonych prowizji bankowych	7 902	5 232
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	14	17
Ujemne różnice kursowe	9 575	1 950
Kary za odstąpienie realizacji kontraktu	1 500	–
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	–	253
Koszty akwizycji	602	–
Koszty emisji akcji	1 904	–
Pozostałe koszty finansowe	334	508
Koszty finansowe ogółem	22 558	8 454

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

9. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2006</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(4 107)	(25 641)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(4 107)	(25 641)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(1 724)	21 791
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(1 673)	21 791
Podatek zapłacony za granicą	(51)	–
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(5 831)	(3 850)

Uzgodnienie podatku dochodowego od skonsolidowanego wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2006</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	18 383	17 189
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	–	–
Zysk brutto przed opodatkowaniem	18 383	17 189
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2006: 19%)	3 523	3 267
Podatek od kosztów nie stanowiący kosztów uzyskania przychodów	3 902	1 279
Podatek od przychodów nie będących podstawą do opodatkowania	(1 642)	(512)
Podatek od pozostałych przychodów/kosztów	48	(184)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 32% (2006: 22%)	5 831	3 850
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	5 831	3 850
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	–	–
	5 831	3 850

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2007 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2007 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowany bilans</i>		<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Korekta przychodów ze sprzedaży związana z wyceną kontraktów długoterminowych	(5 540)	13 982	(19 522)	11 083
Dyskonto zobowiązań długoterminowych	(313)	(258)	(55)	(75)
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	988
Wycena gruntów	(1 526)	(1 525)	(1)	14
Wycena środków trwałych	(10 167)	(10 445)	278	665
Wycena wartości niematerialnych	(805)	(804)	(1)	(47)
Amortyzacja środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną	(166)	(249)	83	89
Nadwyżka niezrealizowanych dodatnich różnic kursowych	224	(128)	352	(79)
Naliczone odsetki od udzielonych pożyczek	(61)	-	(61)	8
Wartość środków trwałych w leasingu	(49)	(74)	25	4
Naliczone przychody ze sprzedaży środków trwałych	-	-	-	162
Koszty gwarancji i ubezpieczeń	(181)	(592)	411	(120)
Wycena papierów wartościowych	(191)	(77)	(114)	(33)
Wycena opcji CALL/PUT	(103)	(76)	(27)	9
Naliczone odsetki od przeterminowanych należności	-	(19)	19	11
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	(18 878)	(265)	(18 613)	12 679
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Odpisy aktualizujące należności	2 193	3 164	(971)	(267)
Odpisy aktualizujące zapasy	883	972	(89)	197
Rezerwa na premię roczną	1 960	1 931	29	677
Rezerwa na urlopy	166	176	(10)	65
Dyskonto należności długoterminowe	65	73	(8)	37
Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe	2 322	2 322	-	(25)
Odpis aktualizujący nieruchomości	45	51	(6)	(541)
Rezerwa na kontrakty długoterminowe	2 646	491	2 155	67
Korekta kosztów wytworzenia produktów związana z wyceną kontraktów długoterminowych	33 951	16 311	17 640	5 911
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	359	1 236	(877)	706
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	3 601	3 392	209	236
Niewypłacone wynagrodzenia	1 914	1 634	280	570
Zobowiązanie długoterminowe z tytułu leasingu	43	67	(24)	(4)
Naliczone koszty prowizji bankowych	10	-	10	-
Naliczone odsetki od zobowiązań	199	178	21	3
Przewidywane kary	159	1 649	(1 490)	1 649
Naliczone koszty sprzedanych środków trwałych	-	-	-	(151)
Niezrealizowane zyski wewnątrz Grupy	38	-	38	-
Pozostałe	226	193	33	(18)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	50 780	33 840	16 940	9 112
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			(1 673)	21 791
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	31 902	33 575		

Grupa w okresie sprawozdawczym nie zanotowała straty podatkowej, nie dokonywała również rozliczania straty podatkowej z lat ubiegłych. Polityka tworzenia odroczonego podatku dochodowego została przedstawiona w nocie 5.26.

10. Działalność zaniechana

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku Grupa nie zaniechała żadnej działalności.

11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółek, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Aktywa Funduszy Spółek wchodzących w skład Grupy na dzień 31 grudnia 2007 roku składają się ze środków pieniężnych w wysokości 171 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 209 tysięcy złotych) oraz udzielonych pracownikom Spółek pożyczek w wysokości 439 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 314 tysięcy złotych), natomiast zobowiązania Spółek wobec Funduszy wynoszą 262 tysiące złotych (31 grudnia 2006: 513 tysięcy złotych). W związku z powyższym, saldo rozrachunków z Funduszami wynosi 348 tysięcy złotych (31 grudnia 2006: 10 tysięcy złotych).

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki dominującej występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej	12 552	13 339
Zysk netto	12 552	13 339
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję		
	12 191	12 782
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję		
Wpływ rozwodnienia:		
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	47 850 000	17 400 000
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy z zysku za rok	0,25	0,73
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej	0,25	0,73

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

13. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Jednostka zależna ELWO S.A. wypłaciła dywidendę zgodnie z uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki w kwocie 4 200 tysięcy złotych. Pozostałe jednostki objęte konsolidacją w okresie sprawozdawczym nie wypłacały dywidendy, a ich Zarządy nie zadeklarowały jej wypłaty. W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie wypłaciła i nie planuje wypłaty dywidendy. Zgodnie z przyjętymi politykami rachunkowości, dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

14. Rzeczowe aktywa trwałe

31 grudnia 2007 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku,	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Zwiększenia stanu	988	8 662	17 934	835	1 044	16 495	45 958
Zmniejszenia stanu	–	326	111	8	–	17 974	18 419
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	–	34	–	–	–	–	34
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	3 134	6 618	742	1 044	–	11 538
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2007 roku	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695
Na dzień 1 stycznia 2007 roku							
Wartość brutto	11 231	84 647	44 490	4 054	1 637	11 224	157 283
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	8 519	16 931	1 536	1 637	–	28 623
Wartość netto	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Na dzień 31 grudnia 2007 roku							
Wartość brutto	12 219	92 919	62 285	4 874	2 681	9 745	184 723
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	11 555	23 521	2 271	2 681	–	40 028
Wartość netto	12 219	81 364	38 764	2 603	–	9 745	144 695

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2006 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2006 roku,	11 130	78 644	29 105	2 197	–	584	121 660
Zwiększenia stanu	–	1 403	4 330	946	550	15 594	22 823
Zmniejszenia stanu	73	1 840	182	–	–	4 954	7 049
Odpis aktualizujący za okres	–	(34)	–	–	–	–	(34)
Korekta wartości	174	611	–	–	–	–	785
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	2 724	5 694	625	550	–	9 593
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2006 roku	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660
Na dzień 1 stycznia 2006 roku							
Wartość brutto	11 130	84 447	40 588	3 125	1 087	584	140 961
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	5 803	11 483	928	1 087	–	19 301
Wartość netto	11 130	78 644	29 105	2 197	–	584	121 660
Na dzień 31 grudnia 2006 roku							
Wartość brutto	11 231	84 647	44 490	4 054	1 637	11 224	157 283
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	8 519	16 931	1 536	1 637	–	28 623
Wartość netto	11 231	76 128	27 559	2 518	–	11 224	128 660

W roku 2007 roku Grupa nabyła niskocenne środki trwałe o łącznej wartości 1 044 tysiące złotych, które zostały całkowicie umorzone w roku 2007 (2006 rok: 550 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku jednostka dominująca posiadała i użytkowała środki transportu na mocy umów leasingu finansowego w łącznej wysokości 525 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu. Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umowy leasingowej i wynosi od 47 do 48 miesięcy. Jednostka dominująca dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku żaden z gruntów lub budynków będących własnością Spółek wchodzących w skład Grupy i zakwalifikowanych do rzeczowych aktywów trwałych nie był objęty hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy.

15. Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa wyodrębniła rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży o wartości bilansowej 1 267 tysięcy złotych. W wartości tej zostały ujęte wszystkie środki trwałe, których wartość zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie i co do których Zarządy posiadały plany i zamierzenia ich zbycia w okresie 12 miesięcy od dnia bilansowego.

W 2006 roku Zarządy jednostek Grupy podjęły uchwały o sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego działania potrzebne do zakończenia planu wskazują, że jest mało prawdopodobne, iż zostaną poczynione znaczące zmiany w planie lub że plan zostanie zarzucony.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku Grupa wyodrębniła rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży o wartości bilansowej 1 267 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

16. Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych, które spełniałyby kryteria ich ujęcia jako aktywów.

31 grudnia 2006 roku	<i>Grunty</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2006 roku	8 805	8 805
Zwiększenia stanu	–	–
Zmniejszenia stanu	8 805	8 805
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	–
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2006 roku	–	–
Na dzień 1 stycznia 2006 roku		
Wartość brutto	8 805	8 805
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–
Wartość netto	8 805	8 805
Na dzień 31 grudnia 2006 roku		
Wartość brutto	–	–
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–
Wartość netto	–	–

W dniu 5 grudnia 2006 roku jednostka dominująca podpisała umowę sprzedaży zabudowanej nieruchomości położonej w Gdańsku za cenę 18 milionów złotych, której nabywcą została Spółka Nowe Ogrody 2 Sp. z o.o. w Warszawie.

17. Wartości niematerialne

31 grudnia 2007 roku	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2007 roku	–	2 057	1 755	3 812
Zwiększenia stanu	376	1 463	567	2 406
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	894	629	1 523
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	376	2 626	1 693	4 695
Na dzień 1 stycznia 2007 roku				
Wartość brutto	–	4 125	2 881	7 006
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 068	1 126	3 194
Wartość netto	–	2 057	1 755	3 812
Na dzień 31 grudnia 2007 roku				
Wartość brutto	376	5 588	3 448	9 412
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 962	1 755	4 717
Wartość netto	376	2 626	1 693	4 695

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Ogółem</i>
31 grudnia 2006 roku				
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2006 roku	–	2 175	1 368	3 543
Zwiększenia stanu	–	586	838	1 424
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	704	451	1 155
Na dzień 31 grudnia 2006 roku	–	2 057	1 755	3 812
Na dzień 1 stycznia 2006 roku				
Wartość brutto	–	3 539	2 043	5 582
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	1 364	675	2 039
Wartość netto	–	2 175	1 368	3 543
Na dzień 31 grudnia 2006 roku				
Wartość brutto	–	4 125	2 881	7 006
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	2 068	1 126	3 194
Wartość netto	–	2 057	1 755	3 812

W skład wartości niematerialnych wchodziły patenty, licencje i oprogramowanie. Największą pozycję stanowi licencja na kotły odzysknicowe. Wartość bilansowa powyższej licencji wynosi na dzień 31 grudnia 2007 roku 642 tysiące złotych (31 grudnia 2006: 771 tysięcy złotych). Pozostały od dnia 31 grudnia 2007 roku okres amortyzacji licencji wynosi 5 lat.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych:

Wartości niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Grupy Kapitałowej RAFAKO na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku.

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży:

W Grupie ani na dzień 31 grudnia 2007 roku ani na dzień 31 grudnia 2006 roku nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartość firmy:

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa wykazała wartości firmy w kwocie 376 tysięcy złotych powstałą z rozliczenia transakcji nabycia przedsiębiorstwa spółki Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości z siedzibą w Wyrach.

Szczegółowe rozliczenie transakcji nabycia przedstawia poniższe zestawienie:

	<i>Wartość godziwa (w tysiącach złotych)</i>
Rzeczowe aktywa trwałe	8 340
Długoterminowe aktywa finansowe	488
Należności z tytułu kaucji gwarancyjnych	611
Zapasy	646
Łączna wartość godziwa nabytych aktywów netto	10 085
Łączny koszt nabycia	10 461
Wartość firmy ujęta przy nabyciu	376

Amortyzacja patentów i licencji:

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku patenty i licencje amortyzowane były równomiernie przez okres ich ekonomicznego użytkowania wynoszący od 5 do 10 lat.

Prace badawczo-rozwojowe:

Grupa w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku ani w roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku nie poniosła kosztów prac badawczo-rozwojowych.

18. Połączenia jednostek gospodarczych

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku jednostka dominująca, w ramach środków pozyskanych z emisji akcji serii I, dokonała zakupu przedsiębiorstwa spółki Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości, z siedzibą w Wyrach, za cenę 10,5 miliona złotych, w skład którego wchodzi w szczególności:

- prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz prawo własności znajdujących się na gruncie budynków i urządzeń,
- ruchomości oraz składniki majątku obrotowego,
- wierzytelności z tytułu kaucji gwarancyjnych (zabezpieczających),
- prawa z papierów wartościowych.

Przejęte przedsiębiorstwo wraz z zatrudnionymi w nim pracownikami, zostało przekształcone w wydział produkcyjny RAFAKO S.A., który będzie realizował głównie zamówienia dotyczące kotłów przemysłowych oraz urządzeń do utylizacji odpadów komunalnych, przemysłowych oraz biomasy.

W związku ze spełnieniem warunku przejęcia kontroli nad zakupionym podmiotem, do rozliczenia transakcji nabycia zastosowano wymogi MSSF 3 – Połączenie jednostek gospodarczych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku, jednostki wchodzące w skład Grupy nie łączyły się z innymi jednostkami gospodarczymi.

19. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W latach zakończonych 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku, jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

20. Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Grupa posiadała następujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Akcje/udziały w spółkach zależnych nie notowanych na giełdzie	242	242
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	528	1 810
	<u>770</u>	<u>2 052</u>

Akcje/udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Grupy Kapitałowej RAFAKO na dzień 31 grudnia 2007 roku, ani na dzień 31 grudnia 2006 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Akcje/udziały w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2007 roku:

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	data objęcia kontroli	wartość udziałów (akcji) wg ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość	wartość bilansowa udziałów (akcji)	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
RAFAKO-HANDELS AG	Zurich	handel urządzeniami wytwarzającymi energię	02.11.1993	551	(309)	242	99,50%	99,50%
				551	(309)	242		

Dane finansowe jednostek zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2007 roku:*

Nazwa Spółki	kapitał własny	kapitał zakładowy	zysk (strata) netto	zobowiązania	należności	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona wartość akcji / udziałów	otrzymane lub należne dywidendy
RAFAKO-HANDELS AG**	12	554	(47)	4	2	16	7	434	–

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - spółka nie prowadzi działalności, dane na 31.12.1996 r.

Akcje/udziały w jednostkach zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2006 roku

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	data objęcia kontroli	wartość udziałów (akcji) wg ceny nabycia	korekty aktualizujące wartość	wartość bilansowa udziałów (akcji)	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
RAFAKO-HANDELS AG	Zurich	handel urządzeniami wytwarzającymi energię	02.11.1993	551	(309)	242	99,50%	99,50%
RBS-EKO Sp. z o.o. w likwidacji	Nędza	wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych	21.07.1998	–	–	–	100,00%	100,00%
				551	(309)	242		

W dniu 27 marca 2006 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu spółki zależnej PPU RAFAKO-EKO Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nędzy k/Raciborza. z Krajowego Rejestru Sądowego.

W dniu 26 lutego 2007 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach X Wydział Gospodarczy KRS wydał postanowienie o wykreśleniu spółki RBS-EKO Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Nędzy k/Raciborza. z Krajowego Rejestru Sądowego.

Dane finansowe jednostek zależnych nie objętych konsolidacją na dzień 31 grudnia 2006 roku:*

Nazwa Spółki	kapitał własny	kapitał zakładowy	zysk (strata) netto	zobowiązania	należności	aktywa jednostki, razem	przychody ze sprzedaży	nieopłacona wartość akcji / udziałów	otrzymane lub należne dywidendy
RAFAKO-HANDELS AG**	12	554	(47)	4	2	16	7	418	–
RBS-EKO Sp. z o.o. w likwidacji**	(20)	40	–	20	–	–	–	–	–

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - spółki nie prowadzą działalności, dane RAFAKO-HANDELS AG na 31 grudnia 1996 roku

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Udział Grupy w pozostałych jednostkach przedstawia się następująco:

31 grudnia 2007 roku*

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa akcji (udziałów)	kapitał własny	kapitał zakładowy	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
APC Metalchem S.A. w upadłości**	Opole	projektowanie i produkcja aparatury chemicznej	–	(35 973)	(17 563)	0,12%	0,12%
CBKK S.A.	Tarnowskie Góry	projektowanie kotłów energetycznych	21	2 875	501	2,55%	2,55%
Energo-Investment S.A. w likwidacji***	Racibórz	oddłużanie przedsiębiorstw i handel wierzytelnościami	–	831	831	12,82%	12,82%
FAMAK S.A.	Kluczbork	produkcja dźwignic i maszyn do transportu ciągłego	18	19 374	77 366	0,02%	0,02%
MORFEO S.A. w upadłości***	Ozorków	produkcja tkanin bawełnianych i bawełnopodobnych	–	(43 537)	2 311	0,03%	0,03%
PKE S.A.	Katowice	wytwarzanie energii elektrycznej	489	3 275 888	1 559 231	0,01%	0,01%
WISTOM S.A. w upadłości	Tomaszów Mazowiecki	produkcja włókien chemicznych	–	(109 329)	59 371	0,67%	0,67%
			528				

* - dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** - dane na 30 czerwca 2007 roku

*** - dane na 31 grudnia 2005 roku

31 grudnia 2006 roku*

Nazwa Spółki	siedziba	przedmiot przedsiębiorstwa	wartość bilansowa akcji (udziałów)	kapitał własny	kapitał zakładowy	% udział w kapitale	% udział w ogólnej liczbie głosów
APC Metalchem S.A. w upadłości**	Opole	projektowanie i produkcja aparatury chemicznej	–	(10 306)	49 000	0,12%	0,12%
CBKK S.A.	Tarnowskie Góry	projektowanie kotłów energetycznych	21	2 795	501	2,55%	2,55%
Energo-Investment S.A. w likwidacji***	Racibórz	oddłużanie przedsiębiorstw i handel wierzytelnościami	–	831	831	12,82%	12,82%
Engorem Sp. z o.o.	Łódź	działalność remontowa w zakresie energetyki	1 317	8 901	1 165	19,99%	19,99%
FAMAK S.A.	Kluczbork	produkcja dźwignic i maszyn do transportu ciągłego	18	17 248	77 366	0,02%	0,02%
Huta Szczecin S.A.**	Szczecin	produkcja żeliwa stali i stopów żelaza	–	(27 865)	17 667	0,08%	0,08%
MORFEO S.A. w upadłości**	Ozorków	produkcja tkanin bawełnianych i bawełnopodobnych	–	(44 178)	2 311	0,03%	0,03%
Mostostal Zabrze Holding S.A.	Zabrze	kompleksowe wykonawstwo obiektów budowlanych	454	81 867	128 568	0,35%	0,35%
WISTOM S.A. w upadłości**	Tomaszów Mazowiecki	produkcja włókien chemicznych	–	(108 849)	59 371	0,67%	0,67%
			1 810				

* dane finansowe spółek prezentowane wg PSR

** dane na 30 czerwca 2005 roku

*** dane na 31 grudnia 2004 roku

21. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych Grupa wycenia zgodnie z polityką rachunkowości opisaną w notcie 21.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku jako inwestycje w jednostkach stowarzyszonych Grupa prezentuje wartość udziałów w spółce SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, Chiny, w której jednostka dominująca posiada udział w wysokości 26,23%. Podstawowym przedmiotem działalności SANBEI-RAFAKO jest produkcja i sprzedaż kotłów dla średnich i małych elektrowni. Spółka SANBEI-RAFAKO sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z chińskimi standardami rachunkowości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej, Grupa nie wywiera znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną ze względu na ograniczoną w znacznym stopniu możliwość uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki, wobec czego Grupa wykazuje daną inwestycję w cenie nabycia. Udziały w spółce o wartości wg ceny nabycia 4 644 tysiące złotych są w całości objęte odpisem aktualizującym z tytułu trwałej utraty wartości.

Tabela poniżej przedstawia skrócone informacje dotyczące inwestycji w spółkę SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o.:

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Udział w bilansie jednostki stowarzyszonej:	5 313	4 643
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	71 344	55 222
Aktywa trwałe (długoterminowe)	6 490	7 673
Zobowiązania krótkoterminowe	57 580	40 721
Zobowiązania długoterminowe	–	–
Aktywa netto	20 254	22 174
	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Udział w dochodach i zysku jednostki stowarzyszonej:	122	50
Dochody	–	–
Zyski	464	190

* dane finansowe zgodnie z chińskimi standardami rachunkowości stosowanymi przez spółkę SANBEI-RAFAKO

22. Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Pożyczki udzielone	–	–
Lokaty długoterminowe	14 078	16 895
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (patrz nota 40)	14 078	16 895
Pozostałe aktywa długoterminowe	–	–
Pożyczka Zarządu	–	–
Inne	–	–
	14 078	16 895

23. Świadczenia pracownicze

23.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Szczegółowe polityki rachunkowości w odniesieniu do świadczeń emerytalnych zostały opisane w nocie 5.22. Na podstawie wyceny dokonanej na koniec każdego roku obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Początek okresu	17 848	16 607
Utworzenie rezerwy	2 480	2 212
Koszty wypłaconych świadczeń	(1 212)	(971)
Rozwiązanie rezerwy	(161)	–
Koniec okresu	<u><u>18 955</u></u>	<u><u>17 848</u></u>

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku i w roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	<i>2007</i>	<i>2006</i>
Stopa dyskontowa (%)	5,5	5
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników*	5	–
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	4	3

* Brak danych w raporcie aktuarium

23.2. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie tworzą rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

24. Zapasy

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Materiały (według ceny nabycia)	29 040	19 609
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	589	540
Produkty gotowe:	117	126
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	117	126
Według wartości netto możliwej do uzyskania	–	–
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	<u><u>29 746</u></u>	<u><u>20 275</u></u>

W 2007 roku Grupa dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość zapasów w wysokości 365 tysięcy złotych oraz rozwiązania odpisu aktualizującego wartość zapasów w wysokości 837 tysięcy złotych, który na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosił 4 647 tysięcy złotych. W 2006 roku Grupa dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość zapasów w wysokości 1 034 tysiące złotych, który na dzień 31 grudnia 2006 roku wynosił 5 119 tysięcy złotych.

Zapasy materiałów o wartości księgowej 5 000 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonej gwarancji na dzień 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku. Ponadto, na dzień 31 grudnia 2006 roku zapasy materiałów o wartości 4 000 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie spłaty kredytu w rachunku bieżącym.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

25. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	168 260	164 355
- do 12 miesięcy	166 488	161 156
- powyżej 12 miesięcy	1 772	3 199
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	14 101	15 145
- do 12 miesięcy	14 101	15 145
- powyżej 12 miesięcy	-	-
Należności budżetowe	21 891	5 124
Należności z tytułu podatku dochodowego	5 010	2 185
Pozostałe należności od osób trzecich, w tym:	13 075	5 962
- należności z tytułu udzielonych zaliczek	11 326	4 044
- udzielone pożyczki krótkoterminowe	423	421
- pozostałe	1 326	1 497
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	-	-
Należności ogółem (netto)	<u>222 337</u>	<u>192 771</u>
Odpis aktualizujący należności	12 912	18 182
Należności brutto	<u><u>235 249</u></u>	<u><u>210 953</u></u>

26. Należności z tytułu dostaw, robót i usług (brutto) – o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
a) do 1 miesiąca	104 424	90 176
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	38 039	38 571
c) powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	759	293
d) powyżej 12 miesięcy do 1 roku	-	1 005
e) powyżej 1 roku	1 922	3 179
f) należności przeterminowane	50 058	64 340
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, razem (brutto)	<u>195 202</u>	<u>197 564</u>
g) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	<u>(12 841)</u>	<u>(18 064)</u>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, razem (netto)	<u><u>182 361</u></u>	<u><u>179 500</u></u>

Należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej 97 576 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2007 roku (31 grudnia 2006 roku: 51 247 tysięcy złotych).

27. Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane (brutto) – z podziałem na należności nie spłacone w okresie:

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
a) do 1 miesiąca	5 140	21 614
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	15 431	3 791
c) powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	1 317	2 846
d) powyżej 12 miesięcy do 1 roku	4 341	659
e) powyżej 1 roku	23 829	35 430
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane, razem (brutto)	<u>50 058</u>	<u>64 340</u>
f) odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane	<u>(12 841)</u>	<u>(17 845)</u>
Należności z tytułu dostaw, robót i usług, przeterminowane, razem (netto)	<u><u>37 217</u></u>	<u><u>46 495</u></u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2007 roku z kwoty należności przeterminowanych 21 498 tysięcy złotych stanowiły należności od podmiotów powiązanych Grupy (31 grudnia 2006 roku: 22 390 tysięcy złotych).

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w punkcie 41.5. informacji dodatkowej.

28. Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
a) w walucie polskiej	179 957	133 880
b) w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	55 292	77 073
b1. jednostka/waluta tys./USD	–	2 222
tys. zł	–	6 469
b2. jednostka/waluta tys./EUR	15 176	18 393
tys. zł	54 863	70 466
b3. jednostka/waluta tys./SEK	–	49
tys. zł	–	21
b4. jednostka/waluta tys./GBP	13	21
tys. zł	63	117
b5. pozostałe waluty w tys. zł	366	–
Należności krótkoterminowe, razem	235 249	210 953

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy. Grupa posiada także należności o dłuższym okresie spłaty, dotyczące rat gwarancyjnych na kontraktach długoterminowych.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony rezerwą na nieściągalne należności właściwą dla należności handlowych Grupy.

29. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:		
- równowartość naliczonych przychodów ze sprzedaży związanych z wyceną kontraktów długoterminowych	92 590	61 214
- ubezpieczenia rzeczowe	955	3 112
- inne	1 149	1 496
	94 694	65 822

30. Inwestycje krótkoterminowe przeznaczone do obrotu

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	51 052	40 478
Obligacje Skarbu Państwa, w tym:	4 621	4 571
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (nota 40.)	3 959	3 998
Opcje walutowe	541	398
Certyfikaty depozytowe	1 476	295
	57 690	45 742

Na dzień 31 grudnia 2007 roku obligacje Skarbu Państwa o wartości 3 959 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych przez banki gwarancji dobrego wykonania kontraktu (31 grudnia 2006: 3 998 tysięcy złotych).

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

W 2007 roku jednostka zależna w dalszym ciągu korzystała z zawartej w 2005 roku bankowej strategii Risk-Reversal (Korytarz) na sprzedaż waluty, polegającej na zakupie przez firmę opcji PUT EUR/PLN i jednoczesnej sprzedaży przez firmę opcji CALL EUR/PLN, z różnymi kursami wykonania. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2007 roku wycena tego instrumentu wynosiła 106 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 398 tysięcy złotych).

W związku ze znacznymi przepływami walutowymi z dwóch nowo zawartych kontraktów eksportowych, które realizowane będą od 2008 roku, w 2007 roku Spółka skorzystała z zabezpieczenia kursów przyszłych przepływów walutowych w formie bankowej strategii Forward PLUS na sprzedaż waluty. Strategia polegająca na zakupie przez firmę opcji PUT EUR/PLN i jednoczesnej sprzedaży przez firmę opcji CALL EUR/PLN, z różnymi kursami wykonania i różnymi nominalami w zależności od rodzaju zawartej opcji, będzie realizowana w latach 2008-2009. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2007 roku wycena tego instrumentu finansowego wynosiła 397 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2007 roku wycena pozostałych transakcji walutowych zawartych przez jednostkę zależną w 2007 roku w celu zabezpieczenia przyszłych przepływów walutowych wynosiła 38 tysięcy złotych.

31. Lokaty krótkoterminowe

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Lokaty krótkoterminowe, w tym:	170 182	127 185
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych (nota 40.)	5 082	977
	<u>170 182</u>	<u>127 185</u>

Lokaty krótkoterminowe są środkami pieniężnymi Grupy zdeponowanymi w bankach na różne okresy, od trzech miesięcy do jednego roku.

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	11 466	18 030
Lokaty krótkoterminowe	2 511	32 205
	<u>13 977</u>	<u>50 235</u>

Środki pieniężne w banku i w kasie są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 13 977 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 50 235 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, dotyczące środków pieniężnych zdeponowanych na odrębnym rachunku bankowym Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz krótkoterminowych depozytów bankowych złożonych na okresy do 3 miesięcy i stanowiących zabezpieczenie gwarancji, o łącznej wartości 783 tysiące złotych (31 grudnia 2006 roku: 22 105 tysięcy złotych).

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Grupa dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 95 636 tysięcy złotych (31 grudnia 2006 roku: 88 968 tysięcy złotych).

33. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/rezerwowe

33.1. Kapitał podstawowy

W prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresach sprawozdawczych kapitał podstawowy jednostki dominującej uległ zmianie. W pierwszym półroczu 2007 roku jednostka dominująca podwyższyła kapitał poprzez emisję 52 200 000 akcji zwykłych serii I, w związku z czym na dzień 31 grudnia 2007 roku kapitał akcyjny wynosi 139 200 000 złotych i dzieli się na 69 600 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 2,00 złote każda następujących serii:

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Akcje w szt.</i>	<i>Akcje w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
	69 600 000	139 200

33.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

33.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

33.4. Akcjonariusze jednostki dominującej o znaczącym udziale

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Laris Investment Sp. z o.o. (spółka zależna ELEKTRIM S.A.)*		
liczba akcji i głosów	26 064 251	–
udział w kapitale i na WZ	37,45%	–
<i>*-stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku</i>		
ELEKTRIM S.A.*		
liczba akcji i głosów	8 682 189	8 682 189
udział w kapitale i na WZ	12,47%	49,90%
<i>*- stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 27 kwietnia 2007 roku</i>		
Fundusze inwestycyjne, których organem jest BZ WBK AIB TFI S.A., zarządzane przez BZ WBK AIB Asset Management S.A. (Arka BZ WBK Akcji FIO, Arka BZ WBK Zrównoważony FIO, Arka BZ WBK Stabilnego Wzrostu FIO, Lukas FIO)*		
liczba akcji i głosów	11 327 970	909 684
udział w kapitale i na WZ	16,28%	5,23%
<i>*-stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 19 listopada 2007 roku</i>		
w tym: Arka BZ WBK Akcji FIO*		
liczba akcji i głosów	3 495 732	–
udział w kapitale i na WZ	5,02%	–
<i>*- stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 24 sierpnia 2007 roku, ujęty także w przedstawionym powyżej stanie posiadania funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez BZ WBK AIB Asset Management S.A.</i>		

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2007 31 grudnia 2006

Fundusze inwestycyjne zarządzane przez Pioneer Pekao Investment Management S.A. (Pioneer Akcji Polskich FIO, Pioneer Małych i Średnich Spółek Rynku Polskiego FIO, Pioneer Średnich Spółek Rynku Polskiego FIO, Pioneer Stabilnego Wzrostu FIO (Pioneer Pekao TFI S.A.))*

liczba akcji i głosów	6 879 050	–
udział w kapitale i na WZ	9,88%	–

*-stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 16 listopada 2007 roku

w tym: Pioneer Akcji Polskich FIO*

liczba akcji i głosów	3 498 742	–
udział w kapitale i na WZ	5,03%	–

*- stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 10 sierpnia 2007 roku, ujęty także w przedstawionym powyżej w stanie posiadania funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Pioneer Pekao Investment Management S.A.

Struktura akcjonariatu uległa zmianie w okresie od 31 grudnia 2007 roku do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania. Akcjonariat na dzień 2 kwietnia 2008 roku jest zaprezentowany w sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy w 2007 roku.

33.5. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie jednostki dominującej podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2007 roku oraz 31 grudnia 2006 roku nie wystąpiły zdarzenia powodujące zmianę w kapitale ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

33.6. Zyski zatrzymane

W skład zysków zatrzymanych, zgodnie z metodologią MSSF, w porównywalnym okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem zaliczono:

	<i>Niepodzielony wynik z lat ubiegłych</i>	<i>Wynik roku bieżącego</i>	<i>Razem</i>
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	26 825	–	26 825
Zwiększenia	–	12 191	12 191
Zmniejszenia	(10 666)	–	(10 666)
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	16 159	12 191	28 350
Na dzień 1 stycznia 2006 roku	100 797	–	100 797
Zwiększenia	–	12 782	12 782
Zmniejszenia	(86 754)	–	(86 754)
Na dzień 31 grudnia 2006 roku	14 043	12 782	26 825

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, w wyniku ujęcia zysku netto za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku w wysokości 12 191 tysięcy złotych oraz przeniesienia zysków z lat ubiegłych na kapitał zapasowy w wysokości 10 666 tysięcy złotych, wartość zysków zatrzymanych Grupy wyniosła 28 350 tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2006 roku, w wyniku ujęcia zysku netto za rok zakończony dnia 31 grudnia 2006 roku w wysokości 12 782 tysiące złotych oraz przeniesienia zysków z lat ubiegłych (w skład których wchodziły kapitały z wyceny majątku Grupy do wartości godziwej zgodnie z MSR oraz kapitały rezerwowe) na kapitał zapasowy w wysokości 86 754 tysiące złotych, wartość zysków zatrzymanych Grupy wyniosła 26 825 tysięcy złotych.

34. Udziały mniejszości

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Początek okresu	6 237	5 928
Dywidendy wypłacone przez jednostki zależne	(550)	(248)
Różnice kursowe z przeliczenia kapitałów jednostek zagranicznych	(4)	–
Objęcie udziałów w RAFAKO Engineering Solution Sp. z o.o.	48	–
Zmiany w strukturze udziałowców w jednostkach zależnych	(3 660)	–
Udział w wyniku jednostek zależnych	361	557
Koniec okresu	<u>2 432</u>	<u>6 237</u>

35. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

	<i>Waluta</i>	<i>Efektywna stopa procentowa %</i>	<i>Termin spłaty*</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Krótkoterminowe					
Kredyty w rachunku bieżącym:					
Kredyt otrzymany 31.08.2005 roku z ING Bank Śląski S.A. w kwocie 18 milionów EUR	EUR	Wibor 1M+1% Euribor/Libor 1M+1,1%	30.09.2008	–	–
Kredyt otrzymany 16.03.2004 roku z PeKaO S.A. w kwocie 5 milionów złotych	PLN	Wibor 1M+1 %	30.06.2008	–	–
Kredyt otrzymany 10.05.2006 roku z BOŚ S.A. w kwocie 3 milionów złotych	PLN	Wibor 1M+1%	30.04.2008	–	–
Kredyt otrzymany 29.10.1999 roku z ING Bank Śląski S.A. w kwocie 500 tysięcy złotych	PLN	Wibor 1M+1%	18.02.2008	–	–
Kredyt otrzymany 14.05.2004 roku z PeKaO S.A. w kwocie 5 milionów złotych	PLN	Wibor 1M+1%	30.04.2008	–	–
Kredyt otrzymany 16.11.2004 roku z Banku Millennium S.A. w kwocie 5 milionów złotych	PLN	Wibor 1M+1%	14.12.2008	1 419	–
Kredyt otrzymany 28.02.2006 roku z BRE BANK S.A. w kwocie 10 milionów złotych	PLN	Wibor O/N+1%	16.09.2008	9 921	–
				<u>11 340</u>	<u>–</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Waluta</i>	<i>Efektynna stopa procentowa %</i>	<i>Termin spłaty*</i>	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Krótkoterminowe					
Inne kredyty:					
Kredyt odnawialny otrzymany 19.04.2006 roku z DnB Nord S.A. w kwocie 1 miliona złotych					
	PLN	Wibor 1M+0,9%	28.02.2008	–	–
Kredyt obrotowy otrzymany 28.02.2006 roku z PeKaO S.A. w kwocie 13 milionów złotych					
	PLN	Wibor 1M+1,2%	28.02.2008	–	1 000
				<u>–</u>	<u>1 000</u>

* termin spłaty jest podany dla ostatniego okresu, w którym wystąpiło zobowiązanie

Termin spłaty zobowiązań jest podany dla ostatniego okresu, w którym wystąpiło zobowiązanie, umowy pożyczek otrzymanych nie zawierają prowizji ani dodatkowych opłat za udzielenie.

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku nastąpił wzrost zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek o 10 340 tysięcy złotych (w roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku nastąpił wzrost zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek o 100 tysięcy złotych).

Wskaźnik zadłużenia bankowego, będący relacją sumy kredytów i pożyczek do sumy kapitałów własnych, na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniósł 3,27% i był o 2,84 punktu procentowego wyższy od wskaźnika zadłużenia na koniec 2006 roku.

36. Rezerwy

36.1. Zmiany stanu rezerw

	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Inne rezerwy</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2007 roku	2 589	17 848	–	20 437
Utworzone w ciągu roku obrotowego	18 538	2 480	–	21 018
Wykorzystane	–	(1 212)	–	(1 212)
Rozwiązane	(7 196)	(161)	–	(7 357)
Na dzień 31 grudnia 2007 roku	<u>13 931</u>	<u>18 955</u>	<u>–</u>	<u>32 886</u>
Krótkoterminowe 31 grudnia 2007 roku	13 795	1 243	–	15 038
Długoterminowe 31 grudnia 2007 roku	136	17 712	–	17 848
	<u>13 931</u>	<u>18 955</u>	<u>–</u>	<u>32 886</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach</i>	<i>Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne</i>	<i>Inne rezerwy</i>	<i>Ogółem</i>
Na dzień 1 stycznia 2006 roku	2 232	16 607	–	18 839
Utworzone w ciągu roku obrotowego	3 514	2 212	–	5 726
Wykorzystane	–	(971)	–	(971)
Rozwiązane	(3 157)	–	–	(3 157)
Na dzień 31 grudnia 2006 roku	<u>2 589</u>	<u>17 848</u>	–	<u>20 437</u>
Krótkoterminowe 31 grudnia 2006 roku	2 399	1 412	–	3 811
Długoterminowe 31 grudnia 2006 roku	190	16 436	–	16 626
	<u>2 589</u>	<u>17 848</u>	–	<u>20 437</u>

36.2. Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach

Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą rezerwy na przewidywane straty na kontraktach zgodnie z metodologią opisaną w nocie 5.25.2. Jeśli na podstawie analizy wynika, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie obrotowym.

36.3. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne

Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą rezerwę na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne zgodnie z polityką opisaną w nocie 5.22.

36.4. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Na każdy dzień bilansowy jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują wyliczenia rezerwy lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Szczegóły dotyczące zastosowanych polityk rachunkowości w zakresie rozpoznawania aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały przedstawione w nocie 5.26. Na dzień 31 grudnia 2007 roku oraz w okresach porównawczych aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego jednostek wchodzących w skład Grupy nie zostały skompensowane z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego pozostałych jednostek z Grupy. Wysokość rezerw tytułu dorocznego podatku dochodowego kształtuje się następująco:

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>1 224</u>	<u>216</u>
	<u>1 224</u>	<u>216</u>

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

37. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

W 2005 roku jednostka dominująca zawarła siedem umów leasingu finansowego samochodów osobowych, w 2006 roku jedną umowę leasingu finansowego samochodów osobowych. Warunki tych umów przedstawia poniższe zestawienie:

	Data zawarcia umowy	Wartość początkowa środka trwałego w tys. zł	Okres, na który zawarto umowę	Waluta umowy	Zobowiązanie z tytułu leasingu na 31 grudnia 2007r. w tys. zł	Zobowiązanie z tytułu leasingu na 31 grudnia 2006r. w tys. zł
Umowa leasingu samochodu osobowego	26 września 2005r.	103	48 miesięcy	EUR	41	69
Umowy leasingu pięciu samochodów osobowych	7 grudnia 2005r.	247	47 miesięcy	EUR	106	152
Umowa leasingu samochodu osobowego	9 grudnia 2005r.	68	48 miesięcy	EUR	30	46
Umowa leasingu samochodu osobowego	8 lutego 2006r.	107	48 miesięcy	EUR	52	78
Razem		525			229	345

38. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2007	31 grudnia 2006
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych	178	114
- do 12 miesięcy	178	114
- powyżej 12 miesięcy	-	-
Wobec jednostek pozostałych	205 859	156 365
- do 12 miesięcy	199 086	146 263
- powyżej 12 miesięcy	6 773	10 102
	206 037	156 479
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych		
Podatek VAT	-	8
Podatek dochodowy od osób prawnych	-	17 671
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 392	1 009
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	5 415	5 081
Pozostałe	240	16
	7 047	23 785
Pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	4 660	3 551
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	379	418
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	262	513
Inne zobowiązania	1 553	4 685
	6 854	9 167

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku nastąpił wzrost zobowiązań Grupy wobec dostawców o 49 558 tysięcy złotych (w roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku nastąpił wzrost zobowiązań Grupy wobec dostawców o 99 286 tysięcy złotych).

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 30-dniowych. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 30-dniowym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w punkcie 41.5. informacji dodatkowej.

39. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		
Premii	10 312	10 169
Przyszłych kosztów	7 839	12 790
Napraw gwarancyjnych	1 892	6 506
Niewykorzystanych urlopów	876	927
Koszty audytu	114	157
Inne	729	188
	<u><u>21 762</u></u>	<u><u>30 737</u></u>
Przychody przyszłych okresów z tytułu:		
Wycena kontraktów długoterminowych	144 419	141 214
Otrzymane zaliczki na poczet przyszłych dostaw	3 988	66 479
Kary umowne	1 241	1 348
Inne	916	878
	<u><u>150 564</u></u>	<u><u>209 919</u></u>

39.1. Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów

Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

39.2. Rezerwa z tytułu premii

Jednostka dominująca wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdań finansowych Spółki, w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółki. W ciągu roku obrotowego Spółka tworzy rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarząd Spółki nie podejmie decyzji o jej nietworzeniu.

39.3. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi jednostek wchodzących w skład Grupy, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną. Wysokość tworzonej rezerwy jest sumą oszacowanych kosztów (własnych i kosztów „zewnętrznych” dostaw i usług) pomniejszoną o spodziewane, prawdopodobne przychody z tytułu refundacji tych kosztów (np. od dostawców i podwykonawców).

40. Zobowiązania warunkowe

40.1. Inne zobowiązania warunkowe

	<i>31 grudnia 2007</i>	<i>31 grudnia 2006</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	564 726	339 500
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	30 000	15 000
Poręczenie spłaty gwarancji bankowych	–	5 310
Zobowiązania z tytułu pozwów sądowych	–	–
Zobowiązania dotyczące nierozstrzygniętych sporów w władzami podatkowymi	–	–
Weksle wydane pod zabezpieczenie	145 371	149 664
Akredytywy	10 944	1 274
Razem zobowiązania warunkowe	751 041	510 748

40.2. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2007 roku jednostka dominująca posiadała podpisane umowy dotyczące planowanych w 2008 roku nakładów inwestycyjnych na łączną kwotę 10 597 tysięcy złotych. Umowy te dotyczą głównie inwestycji w budynki i budowlę jednostki dominującej.

W 2008 roku Grupa planuje ponieść nakłady inwestycyjne w kwocie 95 685 tysięcy złotych, w tym:

- rzeczowe aktywa trwale 45 453 tysiące złotych;
- wartości niematerialne 7 762 tysiące złotych;
- długoterminowe inwestycje finansowe 42 470 tysięcy złotych.

W 2007 roku Grupa planowała ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwale w kwocie 28 812 tysięcy złotych. Zrealizowane nakłady inwestycyjne w 2007 roku wyniosły 30 370 tysięcy złotych. Kwoty te przeznaczone były głównie na zakup maszyn i urządzeń produkcyjnych oraz zakładu produkcyjnego w Wyrach.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku jednostki wchodzące w skład Grupy nie posiadały podpisanych umów dotyczących planowanych nakładów inwestycyjnych.

40.3. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2007 roku łączna wartość zgłoszonych przez jednostkę dominującą i jednostki zależne wierzytelności wynosi 30 432 tysiące złotych, w tym:

- 8 061 tysięcy EUR (28 874 tysiące złotych) w ramach postępowań upadłościowych firm zagranicznych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 4 469 tysięcy EUR (16 009 tysięcy złotych) dotyczy postępowania upadłościowego firmy SEGHERS BETTER TECHNOLOGY FOR SOLIDS+AIR N.V. z siedzibą w Willebroek w Belgii, o którym jednostka dominująca informowała w dotychczasowych raportach.

Na dzień 31 grudnia 2006 roku łączna wartość zgłoszonych przez Grupę wierzytelności wyniosła 33 622 tysiące złotych, w tym:

- 7 671 tysiące EUR w ramach postępowań upadłościowych firm zagranicznych. Wierzytelność o największej wartości, tj. 4 469 tysięcy EUR dotyczy postępowania upadłościowego firmy SEGHERS BETTER TECHNOLOGY FOR SOLIDS+AIR N.V. z siedzibą w Willebroek w Belgii, o którym jednostka dominująca informowała we wcześniejszych raportach.

40.4. Gwarancje

Grupa na dzień 31 grudnia 2007 roku posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 564 726 tysięcy złotych, w tym:

1. gwarancje dobrego wykonania umowy udzielone, zwrotu zaliczki oraz należytego usunięcia wad i usterek przez ING Bank Śląski S.A. o łącznej wartości 44 082 tysiące złotych zabezpieczone umową o współpracy, cesją należności z kontraktu, kaucją oraz obligacjami,
2. gwarancje należytego wykonania kontraktu, zwrotu zaliczki oraz należytego usunięcia wad i usterek o łącznej wartości 47 798 tysięcy złotych udzielone przez Bank Millennium S.A. zabezpieczone linią gwarancyjną, przelewem wierzytelności, kredytem stand-by, linią na gwarancje, obligacjami oraz wekslem in blanco,
3. gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki, właściwego usunięcia wad lub usterek oraz z tytułu udziału w przetargu o łącznej wartości 68 407 tysięcy złotych udzielone przez BRE BANK S.A. zabezpieczone umowami współpracy,
4. gwarancje należytego wykonania umowy, zwrotu zaliczki, właściwego usunięcia wad i usterek oraz z tytułu udziału w przetargu o łącznej wartości 20 748 tysięcy złotych udzielone przez TUIR WARTA S.A. zabezpieczone umowami o współpracy oraz linią gwarancyjną,
5. gwarancje dobrego wykonania, należytego usunięcia wad i usterek oraz zwrotu zaliczki o wartości 19 589 tysięcy złotych udzielona przez ERGO HESTIA S.A. zabezpieczone porozumieniem o współpracy, linią gwarancyjną oraz wekslem in blanco,
6. gwarancje zwrotu zaliczki, dobrego wykonania oraz terminowego usunięcia wad i usterek o łącznej wartości 20 108 tysięcy złotych udzielone przez T.U. Allianz Polska S.A. zabezpieczone umową o limit odnawialny oraz linią gwarancyjną,
7. gwarancje dobrego wykonania, właściwego usunięcia wad i usterek oraz z tytułu udziału w przetargu o łącznej wartości 60 537 tysięcy złotych udzielone przez PZU S.A. zabezpieczone cesją z polisy ubezpieczeniowej, umową przewłaszczenia zapasów, weksłami in blanco oraz notarialnym oświadczeniem o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kpc,
8. gwarancje zwrotu zaliczki, dobrego wykonania umowy, należytego usunięcia wad i usterek oraz wykonania kontraktowych zobowiązań gwarancyjnych o łącznej wartości 15 046 tysięcy złotych udzielone przez Bank PeKaO S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności, wekslem, cesją należności z kontraktu, cesją praw z akredytywy oraz linią na gwarancje bankowe,
9. gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki oraz z tytułu udziału w przetargu na łączną kwotę 30 134 tysięcy złotych udzielone przez BOŚ S.A. zabezpieczone przelewem wierzytelności, weksłami in blanco, oświadczeniem o poddaniu się egzekucji,
10. gwarancje należytego wykonania umowy o wartości 1 118 tysięcy złotych udzielone przez Generali S.A. zabezpieczone wekslem własnym in blanco,
11. gwarancje zwrotu zaliczki oraz dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 6 501 tysięcy złotych udzielone przez PTU S.A. zabezpieczone weksłami własnymi in blanco,
12. gwarancje dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 3 267 tysięcy złotych udzielone przez DZ Bank S.A. zabezpieczone umową kredytową,
13. gwarancje zwrotu zaliczki oraz należytego usunięcia wad i usterek o łącznej wartości 16 452 tysiące złotych udzielone przez DnB Nord S.A. zabezpieczone umową o limit kredytowy,
14. gwarancje zwrotu zaliczki, wykonania kontraktowych zobowiązań gwarancyjnych, dobrego wykonania umowy oraz z tytułu udziału w przetargu o łącznej wartości 13 145 tysięcy złotych udzielone przez Kredyt Bank S.A. zabezpieczone weksłami własnymi in blanco,
15. gwarancje zwrotu zaliczki oraz dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 197 511 tysięcy złotych udzielone przez BGŻ S.A. zabezpieczone weksłami własnymi in blanco,
16. gwarancje dobrego wykonania umowy o łącznej wartości 283 tysiące złotych udzielone przez Bank Handlowy S.A. zabezpieczone kaucją.

40.5. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku w jednostce dominującej i jednostkach zależnych nie miały miejsca kontrole podatkowe.

W roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku w jednostce dominującej miała miejsce kontrola podatkowa w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych przeprowadzona przez Drugi Śląski Urząd Skarbowy w Bielsku Białej. Kontrolą objęto okres 12 miesięcy 2004 roku. W wyniku kontroli stwierdzono niedopłatę podatku dochodowego w wysokości 143 tysiące złotych.

W roku zakończonym 31 grudnia 2006 roku w jednostkach zależnych nie miały miejsca kontrole podatkowe.

41. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za dany rok obrotowy (informacje dotyczące należności przeterminowanych na koniec roku obrotowego przedstawione są w punkcie 27 dodatkowych informacji i objaśnień):

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmioty o znaczącym wpływie na Spółkę:					
ELEKTRIM S.A.	2007	–	54	–	6
	2006	–	80	293	8
Jednostki z Grupy Kapitałowej ELEKTRIM S.A.:					
ELEKTRIM-MEGADEX S.A.	2007	30	2	14 101	16
	2006	107	9	14 852	18
Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o.					
	2007	–	948	–	156
	2006	–	914	–	88
Jednostki zależne:					
RAFAKO-HANDELS AG	2007	–	–	–	379
	2006	–	–	–	418
Jednostka stowarzyszona:					
SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o.	2007	–	–	–	–
	2006	–	–	–	–

Realizowalność należności od firmy ELEKTRIM-MEGADEX S.A. (jednostka zależna od spółki ELEKTRIM S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, należności netto jednostki dominującej od ELEKTRIM-MEGADEX S.A. wyniosły około 14,1 miliona złotych.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, w ocenie Zarządu jednostki dominującej, stopień koncentracji należności od ELEKTRIM-MEGADEX S.A. może mieć negatywny wpływ na sytuację płatniczą Grupy. W związku z powyższym, kontynuowane są działania mające na celu zabezpieczenie realizowalności powyższych należności m.in. poprzez zabezpieczenie wierzytelności aktywami dłużnika. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej, będąc przekonany o skuteczności prowadzonych działań, nie podjął decyzji o utworzeniu odpisów aktualizujących wartość wyżej opisanych należności.

W 2007 roku nie miały miejsca transakcje z podmiotami powiązаныmi, których wartość przekroczyła wyrażoną w złotych równowartość kwoty 500 000 EUR i które nie były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranyymi na warunkach rynkowych pomiędzy jednostkami powiązаныmi. Charakter i warunki zawieranych transakcji wynikały z bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Grupę.

41.1. Jednostka dominująca Grupy

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej RAFAKO jest Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.

41.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Grupę

Laris Investment Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (jednostka zależna od ELEKTRIM S.A.) posiada 37,45% akcji zwykłych jednostki dominującej. ELEKTRIM S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 12,47% akcji zwykłych jednostki dominującej (31 grudnia 2006 roku: 49,90%).

41.3. Jednostka stowarzyszona

SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. z siedzibą w Zhangjiakou, Chiny

Jednostka dominująca posiada 26,23 %-owy udział w spółce SANBEI-RAFAKO Sp. z o.o. (31 grudnia 2006 roku: 26,23 %).

41.4. Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostki wchodzące w skład Grupy są współnikami

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą wspólnych przedsięwzięć.

41.5. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Grupę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi. Wynagrodzenie ustalane jest w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci bankowej gwarancji dobrego wykonania. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygnięcia ewentualnych sporów.

41.6. Pożyczka udzielona członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

W roku zakończonym 31 grudnia 2007 roku i 31 grudnia 2006 roku nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy.

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

41.7. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów i Rad Nadzorczych.

Ilość akcji jednostki dominującej będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z jednostką dominującą, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na koniec grudnia 2007 roku, przedstawia poniższa tabela:

<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych</i>
<i>Osoba zarządzająca</i>		
Jerzy Thamm	8 433	16 866,00
Roman Jarosiński	5	5,00
<i>Osoba nadzorująca</i>		
Sławomir Sykucki	5	5,00

41.8. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2007</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2006</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	6 066	5 566
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	–
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadry kierowniczej	<u>6 066</u>	<u>5 566</u>

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki dominującej za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	1 416	475,2	24,2
Roman Jarosiński	336	117,6	–
Eugeniusz Myszka	336	117,6	6,6
Wiesław Różacki	408	122,4	8,4
Jerzy Thamm	336	117,6	9,2
Rada Nadzorcza	515,1	–	4,2
Witold Okarma	69,6	–	0,6
Krzysztof Pawelec	87,0	–	0,6
Sławomir Sykucki	69,6	–	0,6
Marian Woronin	33,0	–	0,2
Piotr Fugiel	69,6	–	0,6
Marek Wiak	69,6	–	0,6
Leszek Wysłocki	80,1	–	0,6
Andrzej Banasiewicz	36,6	–	0,4

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Rada Nadzorcza – jednostki zależne lub stowarzyszone	111,2	–	–
Jerzy Thamm	62,5	–	–
Eugeniusz Myszka	48,7	–	–
	–	–	–
Razem	2 042,3	475,2	28,4

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki dominującej za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	1 412	469	64
Roman Jarosiński	336	134	–
Eugeniusz Myszka	336	99	7
Wiesław Różacki	408	102	6
Jerzy Thamm	332	134	51
Rada Nadzorcza	473	–	3,5
Witold Okarma	64	–	0,5
Krzysztof Pawelec	80	–	0,5
Sławomir Sykucki	64	–	0,5
Marian Woronin	64	–	0,5
Piotr Fugiel	64	–	0,5
Marek Wiak	64	–	0,5
Leszek Wysłocki	73	–	0,5
Rada Nadzorcza – jednostki zależne lub stowarzyszone	68	–	–
Jerzy Thamm	57	–	–
Eugeniusz Myszka	11	–	–
Razem	1 953	469	67,5

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej ELWO S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	664	–	148
Andrzej Paszek	288	–	81
Paweł Pańkowski	240	–	67
Justyna Ryczko	136	–	–
Rada Nadzorcza	220	–	–
Jerzy Thamm	63	–	–
Waldemar Skrzynecki	56	–	–
Krzysztof Burek	45	–	–
Roman Karbasz	56	–	–
Razem	884	–	148

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej ELWO S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	492	–	132
Andrzej Paszek	270	–	73
Paweł Pańkowski	222	–	59
Rada Nadzorcza	221	–	–
Jerzy Thamm	57	–	–
Ryszard Kapłuk	20	–	–
Waldemar Skrzynecki	51	–	–
Krzysztof Burek	42	–	–
Roman Karbasz	51	–	–
Razem	713	–	132

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej DOM Sp. z o.o. za rok zakończony 31 grudnia 2007 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	131	–	36
Mirosław Dziedzic	69	–	19
Marian Balicz	62	–	17
Rada Nadzorcza	179	–	–
Eugeniusz Myszk	49	–	–
Jolanta Markowicz	44	–	–
Wiesława Skrzynecka	42	–	–
Adam Górnicki	44	–	–
Razem	310	–	36

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej jednostki zależnej DOM Sp. z o.o. za rok zakończony 31 grudnia 2006 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	155	32	–
Mirosław Dziedzic	81	17	–
Marian Balicz	74	15	–
Rada Nadzorcza	135	–	–
Eugeniusz Myszk	11	–	–
Jolanta Markowicz	44	–	–
Wiesława Skrzynecka	40	–	–
Adam Górnicki	40	–	–
Razem	290	32	–

41.9. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadzą programu akcji pracowniczych.

42. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej RAFAKO jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Grupa aktywnie zarządza ryzykiem finansowym poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego w stopniu zgodnym ze strategią zarządzania ryzykiem finansowym. Dzięki aktywnemu zarządzaniu tym ryzykiem Spółki dążą do optymalizacji osiąganych wyników finansowych ograniczając tym samym przyszłe potencjalne straty. W minionym okresie 44% przychodów Grupy było wyrażonych w walutach obcych, przede wszystkim w EUR. W związku z tym Spółki koncentrują się w szczególności na zarządzaniu ryzykiem walutowym, ryzykiem, na które Grupa jest narażona w najwyższym stopniu.

42.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej z tytułu finansowania podstawowej działalności poprzez krótkoterminowe kredyty bankowe o zmiennej stopie procentowej. W minionym okresie średnia wartość nominalna kredytów dostępnych Grupie wynosiła 92 302 tysiące złotych. Dostępne kredyty były wykorzystane w niewielkim stopniu, tym samym ryzyko kredytowe i ewentualne zmiany stóp procentowych nie stanowiły istotnego zagrożenia dla działalności Grupy. Niemniej jednak, z uwagi na ostatnie podwyżki stóp procentowych w kraju oraz oczekiwania kolejnych podwyżek, Grupa z uwagą obserwuje i monitoruje poczynania Rady Polityki Pieniężnej, które mają bezpośredni wpływ na poziom oprocentowania kredytów. Z uwagi na stosunkowo niewielkie zaangażowanie kredytowe, oddziaływanie wysokości stóp procentowych na działalność Grupy ma charakter neutralny.

42.2. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest związane bezpośrednio ze zmianami kursu walutowego, które powodują niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Grupy wynika z faktu, że istotną część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona lub denominowana w walutach obcych, jednakże obserwujemy systematyczny spadek udziału sprzedaży w tych walutach w przychodach ogółem. Z poziomu 62% w 2006 roku udział przychodów wyrażonych w walutach obcych spadł do poziomu 44,3% w 2007 roku istotnie ograniczając zagrożenie Grupy z tytułu ryzyka walutowego. W mniejszym stopniu ryzyko walutowe jest związane z kredytami bankowymi denominowanymi w walutach obcych, tj. EUR i USD, z uwagi na stosunkowo niewielką wartość nominalną takich kredytów w portfelu wszystkich kredytów spółek Grupy.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym zakłada w jak największym stopniu wykorzystanie zabezpieczenia naturalnego – tzw. naturalnego hedgingu walutowego. W celu minimalizacji ryzyka Grupa dąży do zachowania naturalnej równowagi pomiędzy należnościami, a zobowiązaniami wyrażonymi w walutach obcych tak, aby zminimalizować ekspozycję na ryzyko walutowe.

W stosunku do ekspozycji netto ryzyka walutowego spółki dopuszczają stosowanie zabezpieczeń za pomocą dostępnych na rynku instrumentów pochodnych, m.in. transakcji typu forward czy opcji walutowych.

42.3. Ryzyko cen towarów

Grupa jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółki Grupy nie zawierają wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

42.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe RAFAKO S.A. jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności Grupy. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółki podejmują szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Klienci, którzy w opinii spółek, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Grupy. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności i niezwłocznie podejmowanym działaniom windykacyjnym wobec należności przeterminowanych, narażenie spółek z Grupy na ryzyko kredytowe jest nieznaczne.

42.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych na realizowanych przez spółki kontraktach. Grupa dąży do zapewnienia tzw. pozytywnych przepływów pieniężnych, co przy założeniu terminowego regulowania należności eliminuje ryzyko zachwiania płynności. Nominalna wartość linii kredytowych, do których ma dostęp Grupa skutecznie zapobiega ewentualnym negatywnym zdarzeniom związanym z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności. Ponadto w związku z bardzo dobrą sytuacją finansową Grupy i wysokim wskaźnikiem płynności, w ostatnim okresie w znacznym stopniu niezależniła się ona od zewnętrznych źródeł finansowania działalności. W związku z powyższym ryzyko niedoboru środków pieniężnych i utraty płynności finansowej przez Spółki w chwili obecnej nie występuje.

43. Instrumenty finansowe

43.1. Wartości godziwe

Na dzień 31 grudnia 2007 roku ani w okresach porównawczych Grupa nie stosowała instrumentów pochodnych ani instrumentów zabezpieczających. Wszystkie instrumenty finansowe Grupy zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym według wartości godziwej.

Wartość godziwa instrumentów finansowych została ustalona poprzez zdyskontowanie prognozowanych przepływów pieniężnych przy użyciu aktualnie obowiązujących stóp procentowych.

43.2. Ryzyko stopy procentowej

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Powyżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	10 603	–	–	10 603
Obligacje	1 950	1 305	1 366	4 621
Lokaty krótkoterminowe	170 182	–	–	170 182

GRUPA KAPITAŁOWA RAFAKO
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2007 roku
Dodatkowe informacje i objaśnienia
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2007 roku

<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Ponżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	3 374	–	–	3 374
Lokaty długoterminowe	13 511	567	–	14 078
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 18 milionów EUR	–	–	–	–
Kredyt obrotowy na kwotę 13 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 10 milionów złotych	9 921	–	–	9 921
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	1 419	–	–	1 419
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 3 milionów złotych	–	–	–	–
Kredyt odnawialny na kwotę 1 miliona złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 500 tysięcy złotych	–	–	–	–

Rok zakończony 31 grudnia 2006 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Ponżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Aktywa gotówkowe	50 235	–	–	50 235
Obligacje	1 125	1 857	1 589	4 571
Udzielona pożyczka na kwotę 7 609 tys. EUR	124 085	–	–	124 085

<i>Oprocentowanie zmienne</i>	<i><1rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>Ponżej 2 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	16 895	–	16 895
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 15 000 tysięcy EUR	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 000 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 3 000 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt odnawialny na kwotę 1 000 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 000 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 5 000 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt w rachunku bieżącym na kwotę 500 tysięcy złotych	–	–	–	–
Kredyt obrotowy na kwotę 13 000 tysięcy złotych	1 000	–	–	1 000

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stale przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

44. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie styczeń – grudzień kształtowało się następująco:

	2007	2006
Zarząd jednostki dominującej	4	4
Zarządy jednostek wchodzących w skład Grupy	6	4
Biura zarządów	253	228
Biuro handlowe	214	199
Pion produkcji	1 622	1 510
Pozostali	79	81
Razem	<u>2 178</u>	<u>2 026</u>

45. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym nie miały miejsca zdarzenia mogące wpłynąć na sytuację finansową Grupy.

Podpisy członków Zarządu

2 kwietnia 2008 roku	Wiesław Różacki	Prezes Zarządu
2 kwietnia 2008 roku	Roman Jarosiński	Wiceprezes Zarządu
2 kwietnia 2008 roku	Eugeniusz Myszka	Wiceprezes Zarządu
2 kwietnia 2008 roku	Jerzy Thamm	Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

2 kwietnia 2008 roku	Wiesława Skrzynecka	Główny Księgowy
----------------------	---------------------	-----------------	-------